

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyiltér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, január 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Arad szállóigéje.
A kultuszvíta befejezése.
Szegény város — szerény város.
A Petőfiak.
Ugron és Lengyel Zoltán.
Szendrey és Fekete Aranka.
Tisztviselőbank Aradon.
Kingston pusztulása.
Hivatalvizsgálat az aradi postán.
Tárca: Az okos asszony. Írta: Vértessy Gyula.
Csarnok: Meg nem boosajtható csacsóság, vagy: A gazember. Írta: Szauer Béla.

Arad szállóigéje.

Arad, január 18

Igaza van, képviselő ur, Dobroszláv Péter ur, csak a sorrendben téved. Abban a levélben, a melyet Kristyóry János kereskedelmi és iparkamarai elnökhöz intézett, a mi ügyünk fölött való lelkesedésével és az ügyefogyottságunk fölött való sajnálkozásával, egyebek között ezt mondja: szegény város — szerény város! Lehet, hogy ön így is gondolja. Mi megfordítva érezzük: szerény város — szegény város!

Mi bizony szerény város vagyunk. Mielőtt azonban ez tetszelgésnek, affektálásnak látszanék, jöjjünk tisztába: erény-e a szerénység? Jó viseletű, serdületlen leányoknál, szorgalmas diákoknál minden bizonynyal az. A tehetségnek, az érdemnek, a jognak, a rátermettségnek, az igazságoknak nincs szüksége szerénységre. Annál, aki érzi a maga értékét, aki bizonyos a maga joga felől, csak ha-

zugság, ha visszahuzódik, ha alacsonyabbnak, egyszerűbbnek tünteti föl magát, mint a milyen. A szerénység igen közel áll az alázatossághoz, és igen gyakran a középszerűségnek takargatója. Szerénységre a gyöngének van szüksége az erőssel szemben: miután erőben nem bír vele, a szerénység simulékonyságával igyekszik magát kedvessé tenni. És még valami szokott lenni a szerénység: az élnetlenség, amely a maga hibájának palástolására szebb nevet választ. Ez a szerénység.

Hát ilyen szerények vagyunk mi. Körülöttünk a városok szebbnél-szebb neveivel illegetik magukat, jelszavakkal kurtólik tele a hazát. Szeged az Alföld metropolisa, a magyarság központja, amelynek azért kell mindent adni, hogy mindent megmagyarosítsa; Temevár a Délvidék központja, a hova azért muszáj minden állami intézményt rakni, mert nem magyar és mert meg kell magyarosítani; Pozsony az ős koronázó város, a melyet azért kell támogatni, hogy régi nagyságából ne veszítsen; Kassa a Felvidék kulcsa, amelyre azért kell az állami támogatás, hogy fejlődjék. Az egyik főhercegi szónólistát keres, a másik egy miniszterelnököt, a harmadik püspököt, — és így tovább. Arad ellenben: senki és semmi. Ha az Alföldről van szó, akkor a Délvidéken van, ellenden, ha a Délvidék esik kombinációba, akkor az Alföldön. Nem elég magyar arra, hogy magyarosítsa és nem eléggé oláh, hogy magyarosítsák. Még az árvíz se szerencsétlente

meg, hogy annak révén örök időkre de-
delgetnék. Szónólistát sohase kapott. Ellenben részül jutott neki a tizenhárom vértanú, amelynek emlékszobrára lehetetlen-
tette, hogy valamely alkotást a legmagasabb notabilitás jelenlétében leplezték le.

Es ez a város hallgatott, szerényül hallgatott. Elhallgatta, hogy egész multja, fekvése, fejlődése arra predesztinálták, hogy az ország egyik ipari központja legyen; elhallgatta, hogy Erdély nagy része rajta keresztül érintkezik az ország többi részének forgalmával. Elhallgatta, hogy az utolsó évtized alatt Arad lett a román nemzetiségi törekvések sulypontja, innét nyert irányítást a románok aktivitása, a mely az országgyűlésnek már nem egészen jelentéktelen nemzetiségi párt zömét alkotja, s nem szól arról, hogy ezeknek a törekvéseknek ellenőrzésére, ellensúlyozására tenni kellene valamit. S még félve se szó-lal meg arról, hogy Arad zarándokhelye a szabadságharc emlékeit, dicsőségét meg-
csülő kegyeletnek, s annak a pártnak, amely a Negyvennyolc nevet viseli, s amely most hatalmon van, első kötelességei közé tartoznék, hogy ezt a várost, a magyar Mekkát fejlődésében segíteni, emelni?

Határt nem ismert a mi szerénységünk. A mialatt más városok tülekedtek, könyököltek, előszobáztak és követeltek, mi csendesen maradtunk s ilyen szofizmákkal biztattuk magunkat: Arad majd a maga erejéből küzdi föl magát, szerzi meg, amire szüksége van. Igen, a magunk erejéből. De a mi erőnk benn van az állam, a kormány hatalmának erejében, amelynek

Az okos asszony.

Írta: Vértessy Gyula.

Mikor még leány volt, akkor halálosan szerelmes volt bele a férfi, aki akkor nagyon fiatal és nagyon szegény leányke volt; csak szerelemre és nem házasságra való.

A leány pedig, mint afféle okos leány, rá-unva az ottani kétszobás lakás kényelmetlenségére, a pecsenye nélküli ebédekre, a krumplis vacsorákra és arra az egész nyomoruságra, mely körülvette őt és az édes anyját, szabadulni óhajtott a szegénységből a férjhezmenés árán.

Meg is szabadult. Csinos volt és becsületes. S az első gazdag ember, aki belebolondult, el is vette, mert okosan csinálta dolgát. Addig hitegette a férfit hű reményekkel, s nagy kék szemével addig csalta maga után, míg az teljesen lépre ment s örült vágy fogta el a bírása után. Csak hogy másképen nem bírhatta, mert a leány akkor már fittyet hányt neki, mikor látta, hogy lángba borult az egész ember. El kellett vonulnia.

Igy lett azután gazdag asszony belőle. Asszony korában találkozott ismét a volt szerelmével s akkor azt elkergette maga mellől, mert udvarolni próbált neki. Most azután harmadszor találkoztak.

A férfi azóta egyebet sem tett, mint üldözte a lelkéből kifelé ennek a szerelemnek az

emlékét. Eleintén sokat miatott, azután sokat szeretett, végül pedig belevetette magát a munkába (ezek a reménytelen szerelmesek feledtető kirándulásainak a rendes állomásai) s ebből az utolsóból legalább volt annyi haszna, hogy az ügyvédi irodájából jól ment s szerzett magának valamicskét. Úgy, hogy kezdett már telni fürdőzésre is.

Igy azután, hogy elég módja volt hozzá, ráfogta magára, hogy idegbaja van és elment Borszékra fürödni a kilencfokos Lobogó-ba.

Becsületére legyen mondva, nem is tudta, hogy az asszony ott van. Csak a véletlen, ez a pajkos kölyök, ez keverte úgy a kártyát, hogy összekerüljenek. Réthy László és Szombathyné.

Nagyot nézett László ur, mikor mindjárt az első délután találkozott a Kossuth-kutnál a szép asszonnyal.

Sejtette ugyan, hogy ez a találkozás nem nagyon fog használni az ő idegbajának, hanem azért megörült neki. Sőt a véletlent, gyakorlott udvarlók szokása szerint, hamarosan a hasznára is fordította, mikor Szombathyné látható csodálkozással és a mellett észrevehető kelemes meglepetéssel kérdezte tőle:

— Hogy került maga ide?

— Maga után jöttem nagyságos asszonyom. Megtudtam, hogy itt van, hát idejöttem. Hazudott, de az igazság látszatával. Később pedig, mikor az asszonyka oldalán lesélt a „Tündér-kert”-be, a felséges fenyőfák il-

latos hűsége, úgy érezte, mintha csakugyan ezért az asszonyért jött volna ide és szinte csodálkozott rajta, hogy ennyi ideig tudott el-lene nélküle, holott most olyan végtelenül boldognak érzi magát, hogy mellette lehet.

S mennél tovább maradt vele együtt, annál jobban érezte, hogy a lelkét mily erővel lépik el a régi emlékek és a szerelem erős, intenzív ereje hogy hatja át meg át minden idegét s agyának minden sejtjét.

Járnak, járnak a fenyvesek alatt és a magas, büszke, sudár fák alatt a tiszta, friss levegőben, büszkén, tisztán kezd kibontakozni szerelmük egész idillje.

Furcsák ezek a fenyőfák! Csak a büszke, tiszta lelkek érzik magukat jól alattuk; az alázatosság és a bűnösök szinte félnek a büszke sudarak alatt, mert érzik, hogy azok semmiképp sem illenek az ő ki-bítt, bűnös lelkükhöz.

Ez a két ember még szerethette a fenyves erdőt. Szerelmük emlékei között egy se volt, ami miatt bünt érezhettek volna. Tiszta, szinte gyermeken tiszta idill volt ez az egész!

S milyen csodásan élénk világításban tűnt a szemük elé egész ifjúkori regényük képe.

Mennyi minden történt azóta mind a ketőjükkel és mégis most a találkozás örömeiben éltek minden prózáját elnyomja e kép verőfnyes hangulata.

— Emlékszik, mikor utoljára sétáltunk a Margit szigeten? Leültünk azután az alá a nagy

mi adót, kulturát és közigazgatást áldozunk. Legyen vége az egyoldalú cserének, az állam ne induljon jelszavak után, hanem adja meg, ami bennünket illet.

A szerény város — szegény város. Elhetetlen, sőt ostoba város; sült galambleső, ígéretekkel jóllakó, ürügyekkel bolondítható város. Csak akkor mer valamit kérni, amikor már más feszegeti az ajtót, ahová neki be kell nyitni.

Hát ne legyünk mi szerények. Mondjunk le az erkölcsös nénik által koszorúzott erényről s viseljük el nyugodtan a kislelkűek megszólását. Szerénytelenek legyünk — addig a határig, amíg igazunk és jogunk van. S ennek a szerénytelenségnek egy igen helyén való módjára maga Dobroszláv Péter dr. mutatott rá. Egy fiatal képviselő, anélkül, hogy bárminő érdek ide kötné, Arad iránt való lelkesedéstől, ami jogunkat belátva, Arad részére követeli a harmadik egyetemet. Aradnak meg kell nyerni a parlamentnek mindazon embereit, akik Arad helyzetét megértik, igazukat átiátják, méltányolják. A törvényhatóságok feliratának hangja erőtlenné, polgármestereit pedig vállveregéssel intőzik el a miniszteri fogalmazók és segédtitkárok. De a parlamentben levők hangja közvetlenül szól az országhoz és a kormányhoz. A parlamentben kell Aradnak minél több barátot, szószólót nyerni, akiknek hangján a mi jogos szerénytelenségünk kifejezést nyerjen. Elég időn át voltunk az a szerény koldus, akiknek üres a tarisznyája. +

A kultuszvita befejezése.

A tengeri kigyó

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18

A képviselőház nagy kapuján ott van az a hirdető cédula, melyet a színházak bejárói felé csak kasszadaraboknál szoktak kifüggeszteni:

— Az összes karzati jegyek elfogytak!

A Ház ma csakugyan szenzációs előadásra készül. Polónyi Géza a tárcája tárgyalásánál beszédet mond, melyben védekezik az őt ért tá-

madások ellen. A karzatok kellő kíváncsisággal értékelik is ezt a ritka eseményt, de a képviselők lassan szállingóznak. Féltenegy óraker még nincsen harminc ember az ülésteremben. Hogy azonban ezeknek a buzgalma ne maradjon jutalom nélkül, szintén kapnak egy Polónyi-beszédet: a miniszter fia, Dezső beszél a tornászásról. Mindenesetre szimpatikusabb a szerepe, mintha — a Gschwindt-gyárról szólna.

A folyosók egész néptelenek, a miniszterek is bent ülnek a bársonyszékeiken. A hangulat egészen unalmas. De majd egy óra múlva! . . .

(Folyó ügyek.)

Az ülést ma is pontban tíz óraker nyitotta meg Justh Gyula elnök. Giesswein Sándor betegsége miatt hatheti szabadságot kér. Az elnök bemutatja a közös ügyek tárgyalására kiküldött állandó bizottság jelentését. Javasolja, hogy a jelentés tudomásul vétessék s a bizottság beküldött naplóját és jegyzeteit iratlárba helyezze.

(Némi tornaverseny.)

Po ónyi Dezső: Kívánja, hogy a testnevelésnek legalább olyan fontos szerepet juttassanak a közoktatás terén, mint az elemi oktatásnak. Az egész művelt Nyugat belátta, hogy a testnevelés szoros összefüggésben van a szellemi fejlődéssel. Históriai adatokkal bizonyítja, milyen nagy hatással volt a testedzés az egyes nemzetek fejlődésére. A mi iskoláinkban a német tornarendszer divatos, pedig az a világ minden tornaversenyén megbukott s arra kényszeríti a gyermeket, hogy az iskolai tornaóra után a szabad levegőn hódoljon a szabad testnevelésnek. A tornát Amerikában zenével kötik össze. Szóvá teszi a torna- és atlétaszövetségek közt felmerült viszályt és óhajtanódnak találná, hogy az állam közvetítőként lépjen fel ebben a kérdésben. Kéri a minisztert, szabadítsa meg az ifjúságot a német tornarendszertől. (Helyeslés.)

Bernáth Béla: Védelmezi a német tornarendszert, amelynek főértéke, hogy a gyermek és az agg egyformán edzheti magát azzal. Szól a tornaversenyekről melyeknek példaadó hatásuk van. A torna vitéz, új generációt nevel.

(A zsnaimi uborka m'nt olyan.)

Apponyi Albert gróf: A személyi kiadások közt kéri az átruházási jog megadását. A Ház a tételt megszavazta.

Simkó József: Művészeti kérdésekről beszél. Minden művésztől megkívánhatjuk, hogy műve nemzeti legyen. A francia nemzet festőművészei a 19. században csupa egyéniségek, melyek rányomták bélyegüket a korra, csak azért, mert nemzetiek. Az országos mintarajziskoláról és rajztanárképzőről beszélt, melyekből kitűnő magyar művészek kerültek ki. Nagyon in-

dignálódva emlékszik meg arról, hogy azokat az iskolákat Horthy kórházaknak nevezte. Hát ezeket a nagy művészeket egészségesen bocsátották el azokból. (Derűtség.)

Kállay Tamás: Mert volt istenáldotta tehetségük!

Simkó József: Mit ér a tehetség, ha nincsen jó mester, aki fölfedezze. (Derűtség.)

Boz ky Árpád: Eljen Simkó mester!

Simkó József: Ugy mennek ki a magyar ifju művészek, mint a hogy a kiskőrösi uborkát Znaimba viszik, ahonnan mint znaimi uborkát hozzák vissza. (Derűtség.)

Enök: Kérem, az uborkaügy csak nem tartozik a kultuszlárcába.

Simkó József: Ez hasonlat! A végén minden kisül. (Nagy derűtség.) Elfogadja a költségvetést.

(Az erdélyi muzeum)

Tutsek Sándor: Felsorolja az erdélyi muzeum érdemeit, melyeket a magyar kultúra terén szerzett. Az erdélyi muzeum tette nagyrésztben lehetővé a kolozsvári egyetem felállítását. Az állam mégis csekély támogatásban részesíti a muzeumot. A tételt elfogadja.

A Ház a tételt megszavazta.

(Az egyházak segélye.)

Bánffy Dezső báró Nincs kifogása az ellen, hogy a görögkeleti egyháznak a költségvetésben megállapított segély kiadassék, de nem hagyhatja megjelölés nélkül azt a körülményt, hogy a görögkeleti román és szerb egyházak a nem román, vagy nem szerb anyanyelvű hívek vallásszükségleteit ki nem elégíti. A lelkesítő jövedelmek állami kiegészítésére vonatkozólag azt kívánja, hogy a miniszter ne állítson akadályokat a segély folyósításának.

Szünet után Veres József a luteránus papok kongruájáról beszél. Helyteleníti a fölöstási kulcsot, mert a legnagyobb igazságtalanság, hogy olyanok kapják a segélyt, akik meg nem érdemlik.

(A magyar nyelvért.)

Ugron Gábor a magyar görög katolikusok érdekeiben szólal föl, akik nem bírják a magyar nyelvet egyházi életükben érvényesíteni. Régióta epednek a magyar nyelv használatának törvényesítéséért s egymagyar nyelvű görög-katolikus püspökség szervezéséért. Örök szégyen, hogy a román görög katolikusok tudják anyanyelvüket használni a templomban, a magyarok ellenben nem. A székegy földön is 26000 magyar nyelvű görög-katolikus él, akiknek románul miséznek és akiket románul temetnek el. Még a nemzetiségekre nézve sem sérelmes, ha a magyarokat külön egyházban egyesítik. Erre van példa. Az erdélyi magyar nyelvű luteránusokat kivették az erdélyi száz luteránus püspökségből. A királynak joga van aj püs-

fa alá, amelyik alatt valaha Arany János szokott üldögelni.

— Igen, a mama hátul jött Szombathy ural. Minket afféle gyerekeknek néztek, akiket előreeresztettek. Hanem a padra már mellém ült Szombathy. Maga a másik oldalra ült.

— Aranyról beszéltem s maga áhitattal hallgatott rám! Oh, akkor nagyon poétikus voltam. Magam is írtam verseket.

— Kijelentette, hogy költőnek lenni a leg-szebb hivatás a földön. Mire Szombathy ur megjegyezte, hogy gazdag embernek lenni még szebb és hogy a poéták életük végéig ábrándos gyermekek, akiknek fogalmuk sincs az élet igazi gyönyörűségeiről.

— Kis hijja, hogy össze nem veszünk e miatt.

— Én csitítottam magát.

— Most is érzem azt a meleg kézzszorítást, amelylyel leszorított, hogy fel ne ugorjak a padról! Mennyi mindent képzeltem én bele ebbe a kézzszorításba! Szerelmet, hűséget, rajongást. Pedig csak hazugság volt benne. Néhány hónap múlva a felesége lett annak az embernek. A nélkül, hogy csak egy csókkal is kiengesztelt volna.

— Csacsi! Mi jögon csókoltam volna én meg magát?

— A szerelem jogán.

— De akkor még nem szerettem igazán. Tud is a leány igazán szeretni. Csak azután szerettem meg, mikor asszony lettem.

— És mégis elkergetett maga elől? Emlekezik, négy év előtt — mondta szomorúan a férfi.

Eppen azért kergettem el, mert éreztem, hogy szeretem. Én meg akartam a lelkemben őrizni ezt a szerelmet, mint valami verőfényes tavaszi álmot. Szükségem volt rá. Sok sötét napomban volt ez az egyetlen vigasztalásom, hogy ráemlékeztem magára, akiről hittem, hogy a távolból nemes, ideális szerelmemmel gondolkodom. Kellott nekem ez az emlék, hogy tünni tudjam annak a férfinak a szeszélyeit, durvaságait, akihez feleségül mentem, mert gazdag volt. Lehet, hogy később megszerettem volna, ha másforma lett volna! De durva, brutális volt és ugyszólván napról-napra visszakergetett az én ideálomhoz. Valójában az ő magaviselete tett engem szerelmissé magába. A leánykori ábrándokból ő csinált élő, valóságos szerelmet. Mikor türttem az ő durvaságait, észembe jutott a maga gyöngéd, poétikus lelkülete, szelíd beszéde, lemondó szerelme, kedves gyávasága, félénksége s az a tisztelet, melylyel irántam viseltetett. Ugy tünt fel előttem, mint a szerelem ideális lovagja a középkorból, mikor még lovagok és trubadurok éltek, tele eszményi, nemes szerelmmel. S maga egyszer csak le akarta rombolni az én ábrándképeimet! Durván, le akart rántani az égből a földre. Persze, hogy elkergettem magam mellől. Mert azt akartam, hogy megőrizhessem tisztán az én szerelmemet. S azt akartam, hogy ne csak az

én szívemben, hanem a maga szívében is maradjon meg egy fájó és mégis édes emlékezés a mi becsületes szerelmünkre.

— Igaza volt, Irma — mondta a férfi csendes hangon, megfogva a nő kezét és áhitattal megcsókolva igaza volt! Jól tette, hogy úgy tett, ahogy tett. Hiszen azóta még jobban szeretem. Emlékeimből oltárt építtem a szívemben magának. Oda helyeztem ezt a szerelmet oltárképnek s én is, ha bánt az élet, ha szenvedek, ha fáj valami, odamenekülök ez elé az oltár elé s magától kérek vigasztalást, erőt, kitartást. Nekem is ez a szerelem az én mentsvárom, az én vigasztalóm. Ez az egyetlen tiszta nemes szerelmem. Lássá, én bele nyugszom a maga akarataiba. Maga parancsolja, hogy így szeressem és én így fogom. Szomorú, gyöttrő szerelem ez valójában, de maga akarja, hogy így legyen.

— Szomorú szerelem? Az, amelyik vigasztal ad, az, amelyik megnevesít? Ne káromoljuk ezt a szerelmet.

— A szerelem káromlása az, amit mi teszünk — mondta szenvedélyesebben a férfi. Parancsolni akarunk magunknak holmi eszményi felfogások szerint. Holott egy pár év az egész élet s önnel majd könyezve gondolhatunk vissza az örökre elmúlt tavaszra. Irma, édes Irma, ne akarja, hogy ez a borús szerelem úgy takarjon be mindkettőnket, mint a sir a maga halottját. Fiatalok vagyunk, szeretjük egymá-

pökséget alapítani és az új püspökség vagyoni helyzetét és adminisztrációját szabályozni. A 200000 magyar görög-katolikus ügye nemzeti ügy, azt elhanyagolni éppen a mai időben súlyos véték lenne.

(A kongrua-ügy.)

Szkicsá Ferenc szerint törvényben kellene szabályozni a kongrua fölöstását.

Apponyi Albert gróf Bánffy Dezsőnek azt válaszolja, hogy a görög keleti magyarok ügyében intézkedni fog. A kongrua-törvény hiányait őt terheli a legkisebb felelősség, mert e törvényjavaslat ellen 1898-ban heves küzdelmet folytatott és egy határozati javaslatban már akkor kimutatta a törvénynek most mutatkozó hiányait. Ezt a határozati javaslatot azonban elvetették. A törvényt azonban, amíg törvény, meg kell tartani, bár amióta miniszter, csak egyszer sikerült a törvény alapján a kongrua-jogot elvonni, történetesen olyan paptól, aki ugysem részesült jogsegélyben. Reméli, hogy a jövőben sikerülni fog a kongrua-kérdést napirendre juttatni. Mértéket kell tartani azokban az igényekben, amelyeket az állam iránt támasztanak, mert aki még több követeléssel áll elő, az mondja el a népnek azt is, hogy az adóterhet föl kell emelni.

Fölkütiások balról: A katonai terhek emelése!

Apponyi Albert gróf: A katonai teher minimálisan növekedett és annál kisebb teherrel az államot fönttartani nem lehet.

A Ház a tételt elfogadja. A többi tételt vita nélkül megszavazták.

Holnap az igazság gyi költségvetést tárgyalják.

Szegény város — szerény város.

Dobroszláv az aradi iparkamarához.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13

Dobroszláv Pétert, Temes megye csákovai kerületének országgyűlési képviselője, aki a harmadik egyetemnek Aradon való elhelyezése mellett tört a minap lándzsát a Házban, ebből az alkalomból az aradi kereskedelmi és iparkamara megleghangu átiratban üdvözölte. Erre az átiratra Dobroszláv ma egy *Kristyóry* Jánoshoz intézett levélben válaszolt. A talentumos fiatal képviselő levele így hangzik:

Temesvár, 1907. január 16.

Mélyen tisztelt Elnök Ur!

Az aradi kereskedelmi és iparkamarának hozzám intézett lekötölező szép szavai

ne hazudjunk egymásnak tovább. A szerelemnek nincs filozófiája.

— De van idealizmusa. És én azt akarom megőrizni. Hiába is beszél! Csak mint jó barátok maradhatunk együtt, mint szerelmesre csak a távolból akarok magára gondolni. Nekem kell az én szomorú életemnek a szerelemhez ez a hite, ez a tisztasága!

— Nem szerelem ez! — tört ki indulatosan a férfi, — csak beteges ábránd, amelylyel tönkre teszi magát is, engem is. Minek is találkoztunk újra? — mondta aztán szomorú, csendes hangon. S minek is élünk tulajdonképpen az egymás gyöttrésére? Holnap elutazom s többé látni sem akarom.

— Jobb is, ha elmegy. Mert én magát csak úgy akarom szeretni, ahogy szerettem. Menjen, menjen inkább, mert ha sokáig itt marad, kiábrándulok magából.

El is határozta aznap este, hogy elutazik, hanem azért másnap délután megint csak ott járkáltak együtt a fenyvesek alatt s megint csak filozofáltak a szerelem fölött. (Mintha büntetlenül lehetne filozofálni e fölött egy fiatal nőnek s egy fiatal férfinak az erdő néma csöndjében!)

— Jobb is lenne nekünk meghalni! mondta egyszerre a férfi.

— A hogy a borbélylegények meg a szobaleányok szoktak, — mondta nevetve az asszony.

őszinte örömmel töltöttek el. Fogadják ezen kitüntető szavakért hálás köszönetemet és hazafias üdvözetemet!

A kamara mélyen tisztelt tagjai lehetnek legjobban meggyőződve azon igazságtól, hogy *szegény város — szerény város!* Aradnak csekély anyagi ereje van kulturális nagy hivatásának méltó betöltésére! Ennek oka van! Oka az, hogy más orvosok évtizedeken át anyagi erőt gyűjtöttek s szereztek — a mindenkori kormányok védő-szárnyai alatt, még akkor is, — ha ezen anyagi támogatás erkölcsi és politikai veszteséggel járt. Arad következetes makacs kuruc szellemének és magatartásának tudhatja be, hogy erkölcsi és anyagi különös támogatás nem kísérte működését.

Arad évtizedek óta *saját lábán áll s saját erejére van utalva!* Ez az erő kifejtés kimeríthette! Innen a szerény fellépés s a hallgatás. A városok fejlődésében azonban nem lehet kimerülés és nyugópont! Erős hittel és meggyőződéssel törekedjenek előre.

Az óriási erkölcsi és nemzeti tőke, melyet Arad gyűjtött s az országnak is juttat — a szellemi kincs, mely a 13 vértanú városból népünkre árad — nem elegendő Arad város hatalmas törekvéseinek elősegítésére! Ezen kincsek mellett *anyagi erő és állami támogatás is szükséges.* Erre joga van Aradnak, mert a nemzeti kulturának részese és tényezője!

Ezen erkölcsi és anyagi javakban való harmóniát, a haladás további feltételeit, a kimerülésig történt erő kifejtés kiegyenlítését s bámulatos lökést szolgáltatna: *a 3-ik egyetemnek Aradon leendő felépítése!*

Ezért küzdjenek az oroszán bátorságával, a macska szívósságával és képzelhető okossággal a 3-ik egyetemért!

Kiváló tisztelettel:

Dr. Dobroszláv Péter.

Sok igazság van ebben a levélben. Sok olyan igazság, amelyet már mi is régen felfedeztünk, de amelynek megvalósításáért vajmi kevés történt a szentelt fájdalom városában.

TÁVIRATOK.

Egy tűzhányó kitörése.

Newyork, jan. 17. A mint Honolulu-ból jelentik, a Havai szigeten lévő Mauna-Loa tűzhányó fél mértföld széles lávafolyamot lökött ki.

— Komolyan beszélek! Nézze, gondoltam is rá.

A zsebéből kivett egy kis buldog-revolvert s játszani kezdett vele. Az asszony kikapta a kezéből és előrefutott az erdei uton. A férfi utána s hamarosan utól is érte és visszavette tőle. Az asszonyka minden ellenkezés nélkül adta vissza, csak a szeme állt nagyon mosolygóra, miközben visszaadta. De a férfi nem vette észre a szemek nevető tekintetét s adta a komor, elhatározott szerelmezt:

— Inkább halljunk meg együtt, — mormogta magában. Majd felemelte a fegyvert s ráfogta az asszonyra:

— De előbb meg kell csókolnod! Aztán mehetünk együtt a halálba.

Az asszonyka, mintha megijedt volna, oda-simult hozzá és suttozta:

— Ne bántson! Szeretem! Csak tegye el azt a csuf fegyvert!

Alkonyodott. A fenyőfák tetejét megintgatta az esti szél és sajátságos zümögő hangon surlódtak egymáshoz a szikár tülevelek.

— Szeretsz? — kérdezte a férfi lángoló arccal.

És a nő nem felelt semmit, csak a vállára hajtotta a fejét és engedte, hogy a férfi forró esőkaival elárasza haját, az arcát, ajkát.

— Édes egyetlenem — suttozta aztán — ugy-e megijedtél? Pedig a revolver meg sem volt töltve.

Ugron és Lengyel Zoltán.

Viszály a függetlenségi pártban.

Lengyelt mégis kizárják.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18

A függetlenségi párton, úgy látszik, nagyon belemelegedtek a nagy tisztogatásba. *Benedek* Jánost, a demokratát már kizárták, most pedig *Lengyel* Zoltánra, az intranzigens negyvennyolcasra kerül a sor, akit már a legutóbbi pártértekezleten is figyelmeztettek, hogy hagyja abba a párt magatartásának bírálatát. Ezt az álláspontot foglalta el a sajtóban *Ugron* Gábor is, a függetlenségi párt alelnöke, aki a *Magyar Nemzet*-ben félreérthetetlen célzással utalt arra, hogy a „Nap Nap után“ megjelenő hírlapi támadásokat (vagyis Lengyel vezércikkeit) nem tűrheti tétlenül a párt.

Zilah temperamentumos követe azonban nem ijedt meg sem pártja, sem *Ugron* fenyegetéseitől s tovább írta erős, kritizáló vezércikkeit a függetlenségi párttól. Tegnap is közölt egy ilyen *A Nap*, s ezzel alkalmasint csordultig megtelt az öröm-kehely, amire az a nagy felháborodás vall, amelylyel a cikket a függetlenségi párton fogadták. *Kihullott a sörényed!* — ez volt az inkriminált cikk címe, s ebben tehetetlenséggel vádolta Lengyel a függetlenségi pártot, meg ennek nagyjait. Cikkét azután így folytatja:

— A struccpolitikát a struccoknak hagyom és a bölcseneknek. A bölcsenek és a fogatlan oroszánoknak, amelyek fogukat kihuzatták, körmüket levágtatták *pénzért, befolyásért*, s most csufolódva szeretnék, ha más se tudna harapni. De nem úgy, édes öregem: mi még harapósak vagyunk. Nem kell a ketrec. Biztos a sörényünk, ép a fogunk, éles a körmünk. Mi küzdeni akarunk, mert nagy szüksége van rá a nemzetnek. *A romlott intelligenciát átengedjük másoknak.* Van belőle elég. Nem keveredünk.

Lengyel ezután félreérthetetlen célzással *Ugron* multkori cikkére, hangsúlyozza, hogy *Nap és Nap után* fognak jönni a támadások a függetlenségi párt ellen; majd így ír:

— Öregem, nem azért, mert én beszélek, hanem mert te alszol. Megelégedtél a befolyásod érvényesítésével. *Rendbehozta magad, elhelyezted családod tagjait.* Az elvet, a progra-

— Láttam, hogy nem volt, mikor a kezéből kikaptam, megnéztem, — felelte mosolyogva.

— Hát akkor miért gyötörtél annyi ideig, ha te is igazán szerettél?

— Megutáltam a házasságot! Meg aztán azt hittem, hogy most is olyan csacsi vagy, mint akkor, mikor elkergettelek s te elmentél. Gyáva voltál s én azt hittem, hogy nem szeretsz igazán. Pedig akkor is szerettelek volna, ha így fenyegetél volna, mint most — tette hozzá boldog mosolygással.

— Szeretsz, az enyém leszel! Nem hagylak többé a mellett a vad férjed mellett! Az én kis feleségem leszel, — szavalt a férfi tüzzel, miközben igyekezett újból megtalálni ajakával az ajkait. Esküszöm, hogy a feleségem leszel! El kell válnod!

— Félve nem vagyok a felesége. Elváltunk. Azóta várlak! A tiéd leszek, — mondta az asszony, csókra nyujtva az ajkát.

Hideg esti szellő surrant át az erdőn. A férfi égő, forró csókot nyomott a szép asszony ajakára s nevetve mondta:

— Megfogtál! De áldom érte az Istent!

— Milyen csacsik is vagytok ti férfiak, mi lenne belőletek, ha nekünk nem lenne elég eszünk, — végezte be az asszony, karját bekapcsolva a férfi karjába.

mot, az eszméket, a szervezést, a harcot pedig rabiztad az időre.

A cikk befejezése, amelyben Lengyel gnyolódik az ellene indított kiakolbolitási akción, a következő:

— Öregem, jobb, ha nem oroszlanokod. Erre ugy sem vagy már jó. Kihullott a sörényed! Kihúzták a fogad. Levágták a körmod. Ketrebe zárattad magad. Rabkosztra vágytál s odahagyttad a puszták birodalmát. Ez a szerep tehát nem pázol hozzád. A vadakkal márnem bírközhsz meg. Még ha olyan icike-picike is, mint jó magam. De egy jókora kandur hivata-sának talán még meg tudnál felelni. Egerészni, patkányt fogni talán még tudsz. Próbáld meg magad e téren hasznosítani. Hisz azt egy jó *ratller-kutya is elvégzi.*

Ezekből a szemelvényekből érthetővé válik, hogy a függetlenségi párt miért haragszik Lengyelre. A függetlenségi párt egyik organuma, a *Magyar Nemzet*, ennek folytán — a pártvezetéség sugalmazására — a következőképpen leckézteti a zilahi képviselőt:

— *Lengyel Zoltán* képviselő ur tegnapi cikkében a függetlenségi párt és politikusok ellen való támadása rendjén írja, hogy ő, „*aki nem adta el magát.*” A párhuzam vonásának természetéből következik, hogy vannak tehát olyan függetlenségi képviselők, akik magukat eladták. Nem először írja Lengyel Zoltán ezen öndicsőítést, hanem augusztustól fogva sokszor, igen sokszor ismételte, tehát tudatosan, több, célzatosan hirdeti ezt. Azilyen alattomban érthető gyanúsításnak, mely mindenkinek irányul, végét kell vetni, hogy csupán azokat érhesse, akik megérdemlik. Ezennel felhívjuk Lengyel Zoltán képviselő urat: *nevezze meg azon függetlenségi képviselőket, akik magukat eladták és bizonyítsa állítását.*

De miután Lengyel cikkének egy-két kitételét *Ugron Gábor* is sértőnek találta magára nézve, ugyancsak a M. N.-ben így védekezik:

„*A nagy szájnak.*” A rattlernek is van egy becsülettudása. amit a német egy szóval így mond: Zimmerrein; a magyar pedig ekként fejez ki: nem rondit se a saját fészkebe, se a szobába, hová beeresztik. S a rattler kutya és nem kullancs, mely azt, aki megtüri, *vérig rágja és lerázni nem lehet.* *Ugron Gábor.*

Ez a nyilatkozat természetesen nagy feltűnést keltett, mert ebből azt látják, hogy Lengyel szereplését a függetlenségi párton végleg megunták s most már a legközelebbi értekezleten komolyan *indítványozni fogják Lengyel Zoltán kizárását.*

Személyes, lovagias ügy *Ugron* és *Lengyel* között aligha lesz, mert — amint értesülünk — *Lengyel* kijelentette, hogy tegnapi cikkének éle nem irányult senki, legkevésbé *Ugron* ellen, hanem általánosságban az egész függetlenségi pártra vonatkozott.

(„Leszámolás.”)

Lengyel Zoltán *A Nap* holnapi számában rendkívül élehangú cikkben válaszol *Ugron Gábor* támadására. A cikket, amelynek címe „*Leszámolás*”, fővárosi tudósítónk távirata nyomán bő kivonatban az alábbiakban közöljük:

Öregem, akinek vaj van a fején, fogja be a száját. Nem én kötöttem beléd. Nem láttalak, nem hallottalak régen. Te próbáttad belénk akasztani fogatlan inyedet, erre feleltem. Sok sor között kevés betűvel, nem sokkal több szóval, mint te tevéd. A rattler-kutya nem neked szólt, csak a patkányoknak. A fogatlan oroszlan ellenben te voltál. De ha neked az állatvilágból a rattler tetszik jobban, ám legyen. A hasonlatosságot nem találtam, de te válogatsz köztük. A rattler — azt mondod — zimmerrein. Német szó, én nem értem. Németül nem irtam soha, sem a *Reichskriegsminister*-nek, sem a *Vaterland*-ba. De magyarul is mondod, tehát értem. Nem rondit a szobába, azaz nem piszkol. Helyes. Én nem is teszem. Ha valaki pisz-

kolt a fészekbe, a szobába, mindenki tehetne csak én nem. Te jársz oda a pártkörbe, öregem, én hónapok óta csak a lakásomról nézek oda. No te zimmerrein, állj elő öregem, mivel rondítottam? . . .

A francia bankszedelgést *Rimlerrel* én követtem-e el? *Én tettem-e tönkre egy székelly vármegyét*, ezeknek könye csurog-e utánam, saját véreimé? Engem neveztek-e el a székellyek hóhérjának? Engem büntettek-e meg azért vagy téged? Az én bűnügyemben utasította-e *Polónyi* az ügyészséget, hogy a semmi-ségi panaszt vonja vissza, vagy a tiedben? Vagy a hamis és vétkes bukás és a hűtlen kezelés mióta politikai bűncselekmény és vajjon ezeket is lemossa a győzelem keresztvize? Mikor vádoltak engem ezernyi inkorrektsséggel politikai ellenfeleim? Pedig harcban én is valék! Nem annyi ideig, mint te, de erősebben és kitartóbban és a kopók és detektívek én reám is ugattak, engem is kutattak . . .

De ha beszéltem a hadsereg ellen, nem mentem szállítani is. Ha bántottam a kormányt, nem kértem szubvenciót. Ha azt kiáltottam: miért ettük meg a békát, hát nem is hagytam föl a kuruttyolással . . .

Van azonban cifrább ügy is. *Vörös László* előszobájában a harc alatt téged láttak *gyakran ácsorogni*. A nagy hőst, a rabonbánt, a kurucot a hazaárulónál. Így a harc alatt. De a béke után a mostani kormánytól már nem én kértem családtagjaim számára valamit, nem is kaptam, nem is fogadtam volna el. A nagy-száju és épfogu ezért vagyok én, édes öregem? Pedig kopónak *Benedek János* ellen te álltál be, pedig *Polónyit* és *Kossuthot* te csipited a vezérő bizottságból való kilépésed után, mikor onnan büszkén távoztál, mert az gyöngé volt, keveset követelt. Te löböt akartál, a magyar vezényszónál alább nem adtad. Akkor . . . És most kullancsnak mondasz engem. Nem olvasott felhivatalosod pedig ugratja a függetlenségi pártot ellenem és a függetlenségi párt ellen engem.

A párt jó embereivel nincs nekem semmi bajom, csak a piócákkal, csak a kullancsokkal. Az eszmének megtart engem az én becsületem, lelkiismeretem, meggyőződésem. Megvéd millióknak lelke. *Téged azonban benmaraszthat a kör, de ki foy dobni a nemzet.* Nem bánom, akár sorshuzás utján döntünk, akár szavazással.

A cikk e szavakkal végződik:

Tudod, ha már meg kell válnunk, szeretném, ha a negydepénzt megtakarítnám. Tudod, miért világítsak én az én pénzzemmel neked, mert én „üreszsébbel, de nyugodt lelkiismerettel várom a hóhérkötelet is.” Ezt is te mondád és most én alkalmazom. *Leszámoltunk, nemde öreg fogatlanom!* . . .

Lengyel Zoltán e vehemens kirohanására *Ugron Gábor* az este folyamán még mivel sem felelt. Politikai körökben azonban azt beszélük, hogy *Ugron* ma este hosszasan tárgyalt *Rakovszky Istvánnal* és *Szentiványi Árpáddal*, akik minden valószínűség szerint a holnapi délelőtt folyamán provokálni fogják *Lengyelt*.

A *Magyarország* című esti lap az érdekes affér ötletéből éles hangú vezércikkben emlékezik meg a függetlenségi párt azon elemeiről, melyek a nyilvánosság előtt, minden pártfegyelem és pártszempont félrelökésével, a párt ellen dolgoznak s követeli elsősorban *Lengyel Zoltán* kizárását. A cikk szerint a pártfegyelmet nem szabad ugyan régi szabadelpárt módszere szerint kifejleszteni, mert ez veszedelmet jelent, de meg kell követelni minden párttagtól, hogy a legelemibb szabályokat tartsa szem előtt. Mindazokat, akik *Lengyel Zoltán* példáját követik, el kell távolítani a pártból.

Politikai körökben biztosra veszik, hogy *Lengyel Zoltán* kizárására vonatkozólag már a legközelebbi pártértekezleten megteszik az indítványt, melyet előreláthatólag nagy többséggel fognak elfogadni. *Lengyel Zoltán*nak az az álláspontja, hogy neki semmi oka sincs a függetlenségi pártból kilépni s eszeágában sincs, hogy a sokszor felhánytorgatott konzekvenciákat levonja. Megvárja, amíg kizárják.

Tisztviselő-bank Aradon.

Az önszegélyző pénztár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az állami tisztviselők aradi köre, az Aradon állomásozó tisztviselőknek csak egy negyed részét számítja tagjai közé. A tisztviselők többsége nem hajlandó belépni a körbe, mert a tagság nem von maga után előnyöket. Ezen a helyzeten akar segíteni *Vértes Dezső* postatiszt, még pedig egy önszegélyző pénztár felállításával.

Az indítvány a kör legutóbbi választmányi ülésén tudvalevőleg kedvező fogadtatásra talált és nyomban bizottságot küldtek a javaslat részleteinek megvitatására.

Főcélja ennek az intézménynek a takarékosság táplálása és fejlesztése a tisztviselői kar kebelében, legfőljebb 5 korona havi lefizetések által. Ha a pénztár akármelyik tagja megszorul, úgy kezes nélkül a legkedvezőbb feltételek mellett 100 koronáig terjedhető kölcsönt vehet fel. Megjegyzendő, hogy a pénztárnak azok a tisztviselők is tagjai lehetnek, akik a körnek nem tagjai, de ezeknek jogai meg volnának szorítva. Második célja a pénztárnak segélynyújtás és jótékonyosság gyakorlása volna az olyan tagokkal szemben, akik valamely csapás következtében megszorulnak. E mellett arra is hivatva volna az önszegélyző pénztár, hogy a tisztviselői kar tekintélyét megóvja és megszilárdítsa.

Ilyen önszegélyző pénztár különben már működik Aradon, a posta- és távirahivatal kebelében, a lehető legkedvezőbb eredménnyel. Noha a pénztárnak csak 62 tagja van, három évi működés után, már 3000 korona tőkével rendelkezik és évenként 6—7 percent osztalékot ad tagjainak. Ha tekintetbe vesszük, hogy az állami tisztviselők által alakítandó önszegélyző pénztár sokkal nagyobb arányu lesz, bizonyosra vehető, hogy működését siker fogja koronázni.

Szendrey és Fekete Aranka.

A pörnyertes igazgató.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

H. Fekete Aranka aradi énekesnő — mint ismeretes, a múlt év október havában 910 korona erejéig pert indított *Szendrey Mihály* színigazgató ellen. Az elsőbíróság pernyertesnek mondta ki *Fekete Arankát* és kötelezte a színigazgatót a keresetbeli összeg megfizetésére. *Szendrey Mihály* az ítélet ellen felebbezett, újabb tanukat jelentvén be arra a körülményre, hogy az énekesnővel szóbeli szerződést nem kötött és hogy *H. Fekete Aranka* az írott szerződésen javításokat eszközölt.

Az ügy ilyképen az aradi törvényszék felebbviteli tanácsához került, amely elrendelte a színigazgató által bejelentett tanúk kihallgatását. *H. Fekete Aranka*, illetve *Horváth Károly* engedményes is újabb tanukat jelentett be, akiknek megidézését szintén elren-

delte a bíróság, a tárgyalás napját mára tűzvéni ki.

A mai tárgyaláson mindkét fél személyesen megjelent. A bíróság mindenekelőtt a Horváth Károly által bejelentett tanukat: *Tisch Mór* drt, *Simó Károlyt*, *Borbély Sándor* ét, *Tilger Arpádot*, *Sági Henriket* és *Kiss Ferencet* hallgatta ki, akik valamennyien lényegtelen, az ügy érdemére nem tartozó vallomást tettek.

Ezután *Kulcsár Lajos* színész kihallgatása következett.

Kulcsár tudvalevőleg az elsőbíróság előtt azt vallotta, hogy a színigazgató és H. Fekete Aranka között még a múlt év április havában szóbeli szerződés jött létre. Kulcsár ezt a vallomását ma lényegesen megváltoztatta. Majd a színház volt titkárát, *Bródi Istvánt* hallgatta ki a bíróság.

A tanu igazolta, hogy a H. Fekete Aranka által aláírva visszaküldött szerződésen az énekesnő javításokat eszközölt.

A bíróság a vallomások után Szendrey Mihály színigazgatót bocsátotta esküre, ezután pedig kihirdette az ítéletet, amely az elsőbírósági ítélet feloldásával, Horváth Károly keresetét elutasítja és felperest 151 korona pénzkölteg megfizetésében marasztalja.

Hivatalvizsgálat az aradi postán

Beszélgetés Siket Trajánnal.

Abbanmarad a szervezkedés.

— Az Aradi Közlöny tudósításai.

Arad, január 18.

Amikor a kereskedelmi kormány mintegy két hónappal ezelőtt *Schöpflin Ágost* nagyváradai posta- és távirdaigazgatót szabadságot, két igazgatósági főtisztviselőt elhelyezett és az igazgatóság vezetésével *Siket Traján* budapesti posta- és távirda-tanácsost bízta meg, e váratlan intézkedések az egész igazgatóság területén igen nagy feltűnést keltettek. Mindenfelé és különösen Aradon találgatták az okokat, amelyek *Kossuth Ferencet* ez elhatározásra bírta és sokan úgy vélekedtek, hogy a személyváltozásban az a tendencia rejlik, hogy az új igazgató a postásokat a főleg Aradon erőteljesen megindult szervezkedés abbahagyására bírja és megnyugtassa a személyzetet, hogy jogos igényeiket szervezkedés nélkül is teljesíteni fogja a kormány.

Siket Traján, aki most megkezdte a vidéki nagyobb postahivatalok vizsgálatát, tegnap Aradra érkezett, hogy a szokásos rovincsoláson kívül személyes érintkezést is kereszen az alá rendelt aradi postai alkalmazottakkal. A kiküldetéséről forgalomba került hírek ellenőrzése végett ma az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa beszélgetést folytatott az ideiglenes igazgatóval, aki nyilatkozatai során elmondta, hogy *Schöpflin Ágostot* csupán 66 éves korára és közel 40 évi szolgálatára való tekintettel szabadságot, míg *Rutter* és *Niedermann* főtisztek elhelyezése szolgálati érdekből történt, ami nem kivételes, hanem minden nap előforduló intézkedés. A postások szervezkedésének leszerelésére megbízást nem kapott és nem is fogadott volna el. Mint törvénytisztelő, ember respektálja az alkalmazottak gyülekezési és szólási jogát és ezért semmit sem tesz a mozgalom elfojtására. A személyzet azonban belátta, hogy közvetlen hivatali főnökeik és a kereskedelmi kormány azon vannak, hogy jogos igényeit mielőbb lehetőleg kielé-

gítsék és ezért maguk szüntetik be a szervezkedésre irányuló mozgalmat.

Az érdekes intervjuról, melynek folyamán *Siket* a legnagyobb elismeréssel szölt az aradi postahivatal alkalmazottairól, az alábbi tudósítást adjok:

(*Schöpflin szabadságoltása.*)

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa ma délután látogatást tett *Siket Trajánnal*, a nagyváradai posta- és távirda-igazgatóság ideiglenes vezetésével megbízott posta- és távirda-tanácsosnál, aki hivatalvizsgálat céljából tegnap Aradra érkezett. Munkatársunk elsőbbsen kiküldetése okáról intézett kérdést az ideiglenes igazgatóhoz, aki erre a következőket válaszolta:

— Kiküldetésének nincsen semmiféle politikai háttere, amint azt itt-ott közölték. Megbízásom azért történt, mert a nagyváradai igazgató 66 éves, érdemekben gazdag férfi, akinek alig 9 hónap hiányzik a 40 esztendői teljes szolgálati időhöz. *Kossuth Ferenc* ő exszelenciája tehát meg akarta adni ennek az érdekes férfinak a módot, hogy azt a pár hónapot, amely teljes fizetésével járó nyugdíjához hátravan, nyugodtan, összes beneficiumainak élvezetében töltsse el. Miután *Schöpflin* az utóbbi időben betegeskedett, a miniszter szabadságot és engem bízott meg a nagyváradai igazgatóság vezetésével. Tisztán jó szíve, a nagy lelkűség vezette a minisztert, amikor a törődött igazgatót fölmentette és engem, fiatalabb erőt állított az igazgatóság élére. Ismétlem, csak ideiglenesen, mert az igazgató még *Schöpflin*, akinek végleges nyugdíjazása csak a 40 szolgálati év betöltése után fog megtörténni.

Rutter tanácsos csak azon okból lett Budapestre áthelyezve, mert én fiatalabb tanácsos vagyok, mint ő s a szolgálati rendtartás magával hozza, hogy ha fiatalabb tisztviselőt magasabb állásba kineveznek, akkor az alatta levő idősebb tisztviselőt máshova helyezik. Ezért helyezték át *Ruttert* a budapesti igazgatóságához, ami azonban kitüntetés is, mert a fővárosba való kinevezést mindenki kitüntetésnek tekinti. Én is annak vettem, amikor Nagyváradról Budapestre helyeztek át.

Niedermann Gyula titkárt sem helyezték át büntetésből, hanem szolgálati érdekből, a minthogy 1897-ben engem is Kassáról Nagyváradra küldtek.

— Előrelátható, hogy tanácsos urat fogják nagyváradai igazgatónak kinevezni, kérdezte most munkatársunk.

— Erre nézve nem nyilatkozhatom, mert nem tudom, miként fogják hivatali működésüket megítélni és a kereskedelmi miniszter mennyiben lesz megelégedve munkásságommal. Lehet, hogy kineveznek, de lehet, hogy ismét visszarendelnek a budapesti igazgatóságához, amiben nem látnék semmi kicsinylést, mert mint az állam katonája, tartozom odamenni ahova küldenek.

(*Kossuth Ferenc és a postások.*)

— Hogyan vélekedik tanácsos ur a postások mozgalmáról?

— Amikor a jelenlegi kabinet kormányra lépett, a postások éppoly mint más állami és közigazgatási tisztviselők, mindenféle kéréssel fordultak a kormányhoz. A kívánságoknak, igényeknek és anyagi érdekeknek akkor se vége se hossza nem volt. *Kossuth Ferenc* tárcájának átvételekor annyira el volt foglalva függő nagy kérdések elintézésével és az azóta már benyújtott törvényjavaslatokkal, hogy az első hónapokban nem jutott ideje a tömeges kérések áttanulmányozására. Amint elfoglaltsága megengedte, hogy a mi dolgainkkal foglalkozzék, első szava az volt, hogy mindazon memorandumokat, amelyeket időközben benyuj-

tottak hozzá, konszideráció tárgyává teszi és egyben megküldi az igazgatóságoknak, hogy ezek tárgyalják le a memorandumokat a hivatalok főnökével s a személyzet bevonásával. A tanácskozások eredményét azután konkrét javaslatokban január 31-ig terjesszék fel a miniszteriumhoz.

A nagyváradai igazgatóság e hó 6-án tartotta meg értekezletét a hivatali főnökökkel és kiküldöttekkel s e hó végéig be is terjesztjük javaslatunkat. Ebben az anyagi érdekeinket érintő kérdéseket tárgyaljuk a méltányosság szem előtt tartásával, rámutatván azokra a méretekre, amelyekben a fizetésrendezésnek és egyéb anyagi kívánságunk teljesítésének mozgania kell. A beérkező javaslatokat azután — amint azt a miniszteri leirat kifejti — maga *Kossuth Ferenc* is át fogja tanulmányozni és jogos kívánságainkat az 1908. évi költségvetés keretében az ország pénzügyi erejéhez képest meg fogja valósítani.

A memorandumok következtében a miniszter már eddig is intézkedett a személyzet egyes óhajainak kielégítésére. Így rendezte a vasárnapi munkaszünetet, a vasárnapi kézbesítést, a pénztárnokok és ellenzárosok szolgálati viszonyait és egyéb a szolgálati életbe vágó könnyítéseket.

(*Niacs elégületlenség.*)

Munkatársunk ekkor arra terelte a beszélgetést, hogy a postások között állítólag nagy az elégületlenség és megkérdezte, nem tapasztalta-e a tanácsos, hogy az igazgatóság területén elkeseredettek a postások? *Siket* erre a következőket felelte:

— Amint a személyzettel érintkezésbe léptem, kijelentettem, hogy minden jogos és méltányos kérésnek szószólója leszek felsőhelyen. Amint Aradra érkeztem, hogy elsőnek azt a hivatalt vizsgáljam, melynek 20 év előtt inspektora voltam, — ugyanezt mondtam a személyzetnek és jól esett tapasztalnom, hogy a személyzet ebben megnyugodott.

Az aradi postahivatal személyzetének szeretetéről alkalmam volt ma meggyőződni. Egy aradi lap támadása folytán, ma délben anélkül, hogy sejtettem volna, vagy *Szél* főnök ur tudott volna róla, megjelent előttem az egész személyzet és megbotránkozásának adott kifejezést a támadással szemben. A személyzet kijelentette, hogy mindaz, amit én közöltem hogy a béke, a szeretet jegyében jöttem, megnyugtatta őket s bizalommal viseltetnek irántam.

(*Abbahagyják a szervezkedést.*)

A szervezkedésre szükség nincs. Belátta ezt már a személyzet is, mert olyan férfiakkal szemben, mint a kereskedelmi miniszter és az államtitkár, nincs ok nyomást gyakorolni, hogy érdekeinkről gondoskodjanak.

— De változnak az emberek és a postások kívánságait intézményesen kell biztosítani, — vetette közbe munkatársunk.

— *Igy is lesz.* A szabályzati pragmatika most készül és ha a mostani kormány megszünteti az anomáliákat, egy jövőbeli kormány nem állíthatja vissza a sérelmes állapotokat. A szervezkedés — azt tartom — most már Aradon is abbanmaradt, mert a tisztviselők belátják, hogy nincs okuk bizalmatlankodni *Kossuth Ferenc* szemben. Mint törvénytisztelő ember, nem nyultam alantasaim gyülekezési és szólási szabadságához: a tisztviselők maguk szüntették be a mozgalmat s én csak örülök, hogy higgadtan mérlegelték a helyzetet és belátták a szervezkedés szükségtelenségét.

(*Ováció Siketnek.*)

Egy aradi lapban *Siket Traján* ellen intézett támadás ma arra készítette az aradi postahivatal összes tisztviselőit, hogy testületileg

tisztelegjenek a megvádolt igazgatónál. Szabó Lázár déli 12 órakor Siket elé vezette a tisztikart és ennek megbízásából fölháborodással tiltakozott a támadás ellen, amelytől a személyzet egészen távol áll. Beszéde végén biztosította Siketet, hogy a postások a legnagyobb bizalommal és szeretettel viseltetnek iránta.

Siket meleg szavakban köszönte meg az ovációt.

Siket Traján h. igazgató tiszteletére az aradi 1. sz. hivatal tisztikara a városi sörcsarnokban ma este összejött, hogy ezáltal is bebizonyítsa új igazgatója iránti tiszteletét. Az összejövetelen a tisztikar férfiszemélyzete, kivévén azokat, kik magánkörülményeik folytán meg nem jelenhettek — teljes számban megjelent és al eglékesebb, legbarátságosabb hangulatban tizenkét óráig volt együtt.

Jelen voltak: Siket Traján tanácsos h. igazgató, Szücs József s. titkár, Szél Ernő főnök. Szabó Lázár, Rácz Márton, Gaál Vince, Jakab Dezső, Kratzer Dániel, Fritz Zsigmond, Kerényi Kálmán, Zöld János és neje, Fritz Lipót, Vértes Dezső, Benos István, Magyar Endre, Balogh István, Péchy Géza, Donhoff Sándor, Hojts Márton, Prazsák Ferenc, Gyöngyössi Sándor, Schulde Frigyes, Modrorin Márk, Zikó János, Schosz Lajos, Domsitz János, Zalay Sándor.

A Petőfiak.

A jubiléus önképzőkör nevezetes emlékeiből.

Arad, január 19.

A Petőfisták: a Petőfi-Társaság tagjai. A Petőfiak alatt itt az aradi főgimnázium Petőfi Önképzőkörének tagjai értetnek, a kik holnap jubilálnak. Nem ők maguk a jubiléusok, hiszen egyikük sincsen huszonöt esztendő; hanem egy csomó devesedő, javakorabeli komoly urnak szól a jubileum — a legtöbbjük ott se lesz az ünnepen — akik e huszonöt esztendőn át — Petőfiak voltak.

Maga az önképzőkör régebbi s különböző időszakokban más-más nevezetessége volt. Egy időben — a mikor a *Zsenge mutatványok* című könyv megjelent, Csiky Gergely mellett Marschall Lajos és Lukácsy Lajos voltak a diákság írói. Egy másik korszakban Vészi József, Brück Gyula és Keresztes Gyula tömtek veli versekkel az *Érdemkönyv*-et. A jubileum attól az időtől szól, amikor a főgimnázium és a realiskola egyesült önképzőköre (azóta különváltak) Petőfi nevével fölvette. Ennek — 1882 óta — csakugyan huszonöt éve.

A zöld évek tenger humora és kedvessége lesz elevenné az önképzőkör szó hallatára. Most azonban nem ezeket akarjuk koptatni. Az érdekesség okáért összefogjuk azokat, a kik e huszonöt év első időszakában az önképzőkör oszlopai voltak s a kik most elég komoly urak ahhoz, hogy ezt a leleplezést elbirják.

Maga a tanár-védő is nevezetes ember volt az időben: Jancsó Benedek, a ki azóta tudvalevően egyetemi tanár lett — s a ki az időben kifogyhatatlan türelemmel vezette az ifjak köztársaságának dolgait. A huszonöt év előtt való elnök már nem él. Rausch Kálmán volt, a ki ügyvédjelölt korában halt meg.

Az 1883. évben érdekes tisztikara volt az önképzőkörnek. Elnök: *Nachnébel* Odön (ez időszert aradvárosi mérnök), alelnök: *Sólyom* (Steinitzer) Andor, a ki ez időszert miniszteri osztálytanácsos s az igazságügyminiszterium elnöki osztályának vezetője. Az ellenőri tisztség körül heves tusa volt. A legtöbb szavazatot *Beretz* Ferenc, a város ez időszertí kihágási bírāja kapta; ellenjelöltjei voltak: *Hoór* Mór (műgyetemi magántanár, a Ganz-gyár egyik igazgatója), *Szalay* Arnold és *Leitner* Győző. A küzdelem végén azután *Beretz* jólelkűen lemondott *Leitner* Győző javára.

Az önképzőkörben ez időben igen tevékeny irodalmi működést fejtett ki *Sólyom* Andor, akinek szerelmi költeményei egymásután kerültek az érdemkönyvbe. A szavalás terén versengtek: *Alexits* György, aki most egyetemi magántanár s a keleti akadémián a román nyelv tanára és *Somló* Armin, akik hol a velszi bárdokat, „Zizim-et, Zalártól“ és Az örültet szavalták. A bírálók között a legszenvedelmesebb *Valkányi* (Wagner) Rezső volt, aki ezt a szigorúságot most, a Máv. aradi üzletvezetőségének titkári hivatalában is megtartotta. A kritikusok sorában volt még: *Schütz* Henrik és *Pálmai* Lajos, míg a poéták sorában babérokhoz jutott *Isztray* Géza.

Ez a működés az önképzőkör akkori krónikáját aligha elégitette ki, mert jelentésében mélabusos jegyzi föl:

„A kör az óda terén nagy pangást mutatott föl.“

Nagy feltűnést keltett azonban ekkor egy másik ügy, amelyről az önképzőkör jegyzőkönyve így emlékezik meg:

„Beérkezett egy „Pilus a hős“ című *főrcmél*, mely egyik versszakának fölolvastása után a körben *dítáldános magbotránközést* szült. Mivel pedig e *gyarló alkotmány* nemcsak a kör tekintélyét támadja meg, de sértő célzattal is bír, dr. Jancsó Benedek védnök ur a legerélyesebb és legszigorubb büntetést kívánja a szerző ellen alkalmazni.“

Vizsgálóbizottságot küldtek ki, amely ki is derítette a bűnösöket. *Sólyom* Andor alelnök már a következő ülésen jelentést tett arról, hogy a „Pilus a hős“ szerzője *Szilágyi* Oszkár és részesei e ügyben *Szalay* Arnold és *Traytler* Andor (a néhány év előtt elhunyt közkezes orvos) voltak. Miután azonban ezek az önképzőkörtől bcsanatot kértek, a szigorú büntetés helyett egyszerű jegyzőkönyvi rosszalás érte őket.

Szalay Arnoldban azonban már ekkor is, úgy látszik, hevesen buzoghatott az ellenzéki vér, amiről a következő évben így szól egy jegyzőkönyv:

„Az ezután felmerült viták miatt *Szalay* Arnold gymn. VIII. o. tanuló tek. Jancsó Benedek védnök ur a *körbök kiutasította*, felszólítván egyúttal a pénztárnokot, hogy nevét a kör tagjai sorából törölje.“

Ez időben *Beretz* Ferenc volt az önképzőkör elnöke, aki ekkor igen csinos verseket írt, amelyekből alig hihették, hogy valaha kihágási bíróságra belőle. A realiskolások között az íróvezér *Bájosy* Árpád volt (nemrég még aradi tanár, most a pozsonyi fa- és fémipariskola igazgatója.) Szerepeltek még *Révész* Mór, *Horváth* (Horovitz) József, — ez időszert a maros-újvári kerület országgyűlési képviselője, s a vármegyei tisztviselőik egyesületének titkára — akinek *Emlékezés* című költeménye „elfogadásra ítéltetett.“

Az 1885. évbéli önképzőkör fölfedezése: *Farkas* Ferenc, azon kevesek egyike, akikből az önképzőkör hajtás termőfává lett. „E hez“ írt költeményét maga a „tekinzetos védnök ur“ tüntette ki a leghizelgőbb dicsérettel, buzgatva őt a tavábbi munkásságra.“ A buzgítás fogott rajta. Ez időben a bírálók és írók sorában föllehetők *Isztray* Győző, most pénzügyminiszteri segédtitkár, és *Hacht* Adolf, kerületi orvos.

A humornak itt újra anyagot szolgáltatott valaki. A jegyzőkönyv így szól erről:

„*Cohné* Alfród az „Emlékezés egy ifjúkori játszótársnómhöz“ című költeményt az *Érdemkönyv*be való fölvetelre ajánlja. A jelűgés levél kibontatván, abban *Gyulai Pál* híres, *koszorús költőnk* neve tünt ki.“

Miután az az első pillanatra kétségtelen volt, hogy *Gyulai Pál* nem pályázik az önképzőkör érdemkönyvébe jutásra, itt is vizsgáló bizottságot küldtek ki a beadó kipuhatólására.

Elnökök voltak az ezután következő években *Mezey* Andor, (az Aradi Központi Takarékpénztár vezérigazgatója), *Zborovszky* Pál (az arad-csanádi

vasutak osztálymérnöke), *Hánn* Alajos (aradi kultur-mérnök) *Pekár* Mihály (most Eötvös Loránt egyetemi tanár a szisztense). *Mezey* Andor ellenjelöltje *Pekár* Károly volt, aki később is hű maradt az irodalomhoz. A magyar nemzeti szépről írott munkája körül ép most folyik a polémia közte és a szociológusok között. Működést „fejtettek ki“: *Sorbán* János (miniszteri titkár a belügyminiszteriumban), *Boros* Iván (megyei főjegyző), *Jellinek* Henrik (aradi ügyvéd) és *Hosszu* Vazul, aki alighanem azonos a mostani lugosi görög katolikus püspökkel.

Nem folytatjuk. Az emberek, akikről szó esnek, egyre kevésbé öregek s kevésbé érdekesek lennének. A későbbiek között a egnevezetesebb: *Martos* Ferenc, a jeles poéta és több szerencsés operett-libretto szerzője, a ki önképzőkör idejében is formás verseket írt.

Ezeket az adtokat pedig nem csupán az érdekesség okáért szedegettük ki. A régiekről szól, — az újaknak. A mai Petőfiaknak, a kik a holnapi jubileumot rendezik. Sohase hagyják magukat leki-csinyelni. Ezzendő, évtizedek multával az önképzőkör mai költőiből, íróiból és recitatoraiból is lehetnek miniszteri osztálytanácsosok, titkárok, ügyvédek, orvosok, püspökök, főjegyzők, sőt még esetleg költők és írók is.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 19: A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakszervelete aradi csoportjának táncvigalma (Fehér Kereszt) — Az aradi királyi főgimnázium Petőfi önképzőkörének táncmulatsága (Iparosbáz.)

Január 26: Az aradi izaelita nőegylet és néptanulmányestélye. — A mária-rudnai önkéntes tűzoltó egyesület műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Falkóvendég.)

Február 1. Tanítóház Iparosbáz.)

Február 2. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigalma (Központi Szálló.) — Az aradi cipészek szakszerveletének táncmulatsága (Fehér Kereszt.) — A kisjenő-erdőhegyi ifjuság hangversenyyel és műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága (Polgári olvasókör.)

Február 3. A hőmezővársarhelyi kereskedőifjak egyesületének táncmulatsága (Fekete Sas.) — Az aradi összes asztalos, karptos, esztergályos és szobrász segédok táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

(=) A tanítóház tombolája. A tanítóház báljának egyik legvonzóbb dolga lesz a tombola, melyre nap nap után érkeznek a szebbnél szebb dísz tárgyak és csecsebecsek. Eddig a következő adományok érkeztek: *Steigervald* Franciska 6 kötöt könyv, *Meggyessy* Anna 1 dísz tárgy, *Balla* Hajnalka 2 bronz váza, *Taub* Hajnal 1 pohár, 1 hamutartó, 1 kagyló, *Lielker* Margit 2 virágtartó, 2 dísz tárgy, *Matskássy* Magda 1 szavarkészlet, *Walder* Szeréna 1 tálcakendő, *Magyary* Erzsébet 1 festmény, *Steffar* Teréz 2 lámpaernyő, *Persa* Tóni 1 doboz levélpapír, 1 emlékkönyv, *Persa* Margit 1 doboz levélpapír, 1 kenyérfosár, *Katona* J. 2 drb. játék, *Halász* Katalin 2 váza, *Gábor* N. 4 levelezőlap, *Beke* K. 2 váza, 1 baba, *Krucsó* B. 3 levelezőlap, *Morgenszern* Rózi 2 dísz tárgy, *Stolcz* Erzsébet 2 dísz tárgy, *Nagy* Lanke 1 testtartó, *Vinkler* Ilona 1 testtartó, 1 váza, *Szántó* Margit 1 kenyérfosár, *Somlyai* Gizi 2 nipp, *Weiler* Elvira 3 nipp, *Burger* Paula 2 csésze, *Kozma* Matild 1 hamutartó, *Fischer* Manó 2 váza, *Szél* Edit 2 váza, 2 nipp, *Kis* Lenke 1 váza, *Faludi* Irén 2 váza, *Sándor* Gizi 1 váza, *Matskássy* Márta 1 névjegytartó, *Cs. Endes* Luiza 2 legyező, *Gellér* Piroška 1 sőtartó, 1 nipp, *Gellér* Elvira 2 nipp, *Salgó* Lili 2 üveg bakator, *Fribeisz* Margit 2 pohár, *Manczer* Julis 1 váza, 1 fogvájó-tartó, 1 játék, *Kellner* Adél 1 gyufatartó, 1 legyező, *Szél* Edit 2 csiga, 2 drb nipp, *Gillyén* Lili 1 levélpapír, *Mesner* Erzsébet 1 tüpárna, *Kellner* Rózi 1 óratartó, *Malát* Borbála 2 váza, *Fischer* Matild 3 dísz tárgy, *Pogonyi* Karola 1 hamutartó, 1 persely, *Nagy* Edit 2 váza, *Urbányi* Magda 1 váza, *Sarkadi* Irén 1 váza, *Palik* Irén 2 faldisz, 1 Mária szobor, *Petrányi* Emma 1 sőtartó, *Magyari* Ida 1 festett kép, *Mészáros* Ilona 1 nipp, *Tessits* Mária 2 nipp, *Schmarda* Hilda 1 sőtartó, *Zeiner* Frida 2 váza, *Pága* Julia 1 persely, *Verner* Aurélia 1 nipp, *Pchserheffer* Jozefin 1 sőtartó, 1 csiga, *Szikora* Erzsébet és *Julia* 2 váza, *Papp* Julis 2 nipp, *Major* Giza 2 kép, 2 nipp,

Kis Mari 1 tojástartó, 1 disztárgy, Draser Katica 1 doboz levélpapír, Ermesz Erzsé 3 lombfűrész-tárgy, Barthanusz Olga 1 játék, Kamler Mici 1 faldisz, Gellényi Ida 1 levélhezék.

(=) A kisjend-erdőhegyi ifjuság február hó 2-án, a „Polgári Olvasó Kör”-ben, felerészben II. Rákóczi Ferenc arcképének beszerzésére, felerészben pedig a Polgári Olvasókör javára, hangversenynyel és műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belpódij: személyjegy 2 kor., 1 kor. 40 fill. és 1 korona.

Műsor: 1. Népdalok. Eneklék (zenekíséret mellett) *Wahl* Dezső és *Hibrandt* Istvánné. 2. Fogoly lengyel. Melodráma. Előadja: *Gara* Armin. 3. Magyar népdalok. (Változatokkal.) Hangverseny előadásra írta: *Hubay* Jenő. Előadják: *Leneki* Antal zene-tanár és *Hajnal* Mór. 4. A botcsinálta doktor. Vigjáték 3 felvonásban. Mielőtt után *Kazinczy* Ferenc. Személyek: *Jámbor* György, *Bócsa* Annuska, *Kelemen* Károly, *Rosenthal* Pál, *Pollák* Mariska, *Acsay* János, *Szeberényi* Dezső, *Ováry* Margitka, *Csomány* Gyula, *Mayer* O., *Kiss* Péter.

Kingston pusztulása.

A süllyedő sziget.

A borzalmak városa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18

Arról a rettenetes katasztrófáról, amely Kingston városának nagyrészt elpusztította, folyton érkeznek a szomorúnál szomorubb híradások. A földrengés nemcsak óriási károkat okozott, de egyben megfosztotta a várost kereskedelmi jelentőségétől is, mert a kikötő mély járatu hajók részére járhatatlanná tette. Az áldozatok száza fekszenek a kórházban s a nyomor ezeket döntött a legnagyobb kétségbeesésbe. A mai napon érkezett táviratokról az tűnik ki, hogy az egész sziget süllyed s attól lehet tartani, hogy nemsokára elnyeli a tenger. Már eddig is több világító torony s a sziget egy része víz alatt van.

Mai távirataink:

London, jan. 18. A jamaikai kormányzó távirati jelentése szerint a földrengés csak három község, Kingston, Port Royal és Saint Andrew területére szorítkozott. A kórházban 550 személy van. A városnak egy részében raboltak. A lakosság néma megadással viseli a szerencsétlenséget. Sokan egész részvétleneknek mutatkoztak.

London, jan. 18. A jamaikai kormányzó táviratot intézett a gyarmatügyi hivatalhoz, amelyben jelenti, hogy csak egy angol gőzhajózási társaság hajógyára égett le. Ezenkívül több külföldi hajógyár szenvedett sokat a tüztől. E hó 17-ének deléig 343 holttestet találtak meg. A Hamburg-Amerika hajótársaság londoni ügynökségéhez kingstoni üzletvezetőjétől távirat érkezett, amely szerint a társaságnak kingstoni alkalmazottai sértetlenek maradtak és a társaság kikötőhelye sem szenvedett a földrengés alatt.

London, jan. 18. A Daily Mail jelentése szerint a klumponti és port-reali világítótoronyok összedőltek. A kikötőbe való bejárat és a hajók régi útja a földrengés folytán megváltozott. A kikötő némely helyen, ahol tíz fonál mélységű volt, most csak hat fonál mélységű.

Newyork, január 18. Nyugtalanító hírek folytán, melyek szerint a földrengés megváltoztatta Kingston körül a tenger fenékvizonyait, a Hamburg-Amerika-Linie nevű gőzhajótársaság közlése, hogy a Königin Cecilia nevű gőzös ezentúl Kingstont nem érinti.

London, január 18. A királyné 1000 font sterlinggel járult hozzá a jamaikai segítő-

Washington, január 18. A képviselőház szükségjavaslatot fogadott el, amely felhatalmazza a köztársaság elnökét, hogy a jamaikai károsultak között élelmiszereket és ruhákat osztasson ki a tengerészeti készletekből.

London, január 8. A brit gyarmatügyi hivatal a jamaikai kormányzónak tegnap este ideérkezett következő táviratát közli:

A pusztítás, melyet a földrengés véghezvitt, ugyszólván csak 3 községre szorítkozik: Kingstonra, Port-Regalra és St.-Andrewsre. Kingstonban a tűz már csaknem teljesen kialudt, még csak szénrakások és romhalmazok égnek. Az elpusztított városrészeket lassanként kitisztogatják; minthogy a lakosság nem hajlandó dolgozni, dupla béreket fizetnek. Néhány holttest még a romok alatt hever. Ma délig összesen 343 holttestet temettek el. A kingstoni kórházakban 444 sebesültet helyeztek el. Körülbelül 60 sebesültet Princetownba küldtek. A hajléktalanná vált lakosság leginkább a disztereken, a versenytereken és más köztéren nyázik, ahol sátrakban és más ideiglenes alkalmatlanokban laknak. Minthogy az élelmiszerek a leégett városrészekben voltak, az élelmiszerek árusítása nagy nehézségekbe ütközik. Ideiglenes elárúsióhelyeket állítottam fel és intézkedtem, hogy a szükségét szenvedők egy részét más községekbe küldjem.

London, január 18. A londoni polgármesterhez a királyi háztartás ellenőrtől következő távirat érkezett:

A király megbízásából értesitem Lordságot, hogy a király abban a feltevésében, hogy Ön a borzasztó földrengési katasztrófa által sújtottak javára azonnal segélyalapot fog létesíteni, ehhez az alaphoz 1000 guineát ad.

London, jan. 18. New-York-ból jelentik: Kingstont újabb borzasztó veszedelem fenyegeti. A város talaja egyre süllyed és attól félnek, hogy az egész város el fog süllyedni. A kikötőben sok helyen már száz méternél mélyebb a víz és Porto Princeből érkező táviratok szerint a kikötő egészen elpusztult és süllyedésben van. A tűz által elpusztított hajógyár víz alatt áll és attól tartanak itt is, hogy az egész város lecsuszik a tengerbe.

A tengerészeti hatóság figyelmezteti a hajókapitányt, hogy a kikötőbe való bemenetelnél rendkívül óvatosak legyenek, mert nemcsak a világító-torony pusztult el, hanem a tenger fenéke is erősen megváltozott.

Kingstonban az első lökés gyönyörű verőfényes időben következett be. Az utcák majdnem egészen néptelenek voltak. Azután rövid ideig nyugalom volt, de csakhamar újabb erős lökések következtek, amelyek a könnyű házakat kártyavárak módjára összedöntötte. A legborzasztóbb elenetek a katonai laktanya összeomlásánál voltak. Az óriási épület egyszerűen félrebillent, összeomlott és számos szerezsen katonát temetett maga alá.

Saint-Thomas-ból érkező jelentés szerint 20 angol mérföldnyi területen az összes házak elpusztultak.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Aradi Építészeti és Műszaki Rajzolók egyesülete szombaton este 8 órakor egyetemes ülést tart. A tárgy legkiemelkedőbb pontja az előző jelentés a vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag és a díjak kiosztása az egyesületi tervpályázaton díjat nyert rajzok között. Az elnökség a tárgyak fontosságára való tekintettel, ezúton is kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Szerelemből a kórházba

Lugkő és revolver.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 18

Nem mindennapi szerelmi dráma játszódott le tegnap a fővárosban. Egy fiatal leány öngyilkossá lett és kórházba került, a kedvese meg akarta látogatni s mert nem engedték hozzája, ő is öngyilkosságot követett el, hogy ugyanabba a kórházba kerüljön. Kivánsága beteljesedett. Tudósítónk jelenti:

Györgyi Mari 16 éves igen csinos varró-leány tegnap délután Cserhát-utca 23. szám alatt levő szolgálati helyén lugkőoldatott ivott. Öngyilkossági kísérletét azért követte el, mert kedvesével, *Lyuka* Ferenc 20 éves cipészsegéddel összeveszett. A leány súlyos sérüléseket szenvedett és a Rókus-kórházba került. *Lyuka* Feri a Nefejeits-utca 63. számú házban lévő cipézműhelyben dolgozott, ott értesítették, hogy a Mari öngyilkosságot követett el miatta és a Rókusba vitték.

— Megyek utána a Rókusba, — mondotta a fiu — beszéllek vele.

A mester azonban nem volt hajlandó a munkást elengedni, még egy órára sem.

— Elmeget, — mondotta — de ne is jöjjen vissza. Van elég, aki dolgozni akar. Sürgős munkám van, az előbbre való a maga szerelmi ügyeinél.

— És ha meghal a Mari?

— Arról sem én tehetek.

A fiu féltette a kenyerét és újra leült dolgozni. De sehogy sem ment a munka. Nagyon nekibusulta magát. Egyszerre csak felkelt és kiment az udvarra, egy félreeső helyre. Nagyon sokáig maradt kívül, úgy hogy a majsztrám utána küldte az inast. Ebben a pillanatban az illembhelyen lövés dördült el. Az inas felrántotta az ajtót, ott feküdt a segéd, kabátja, inge ki volt gombolva és melléből ömlött a vér. Mellette revolver és a párkányzaton jegyzőkönyvből kitépett papírlap, melyre az öngyilkos ezeket írta:

„Ha Marim meghal, én sem akarok élni. Vigyenek a Rókusba, hogy a Mari mellett lehessenek.”

A mentők teljesítették a szerelmes cipészlegény kivánságát, bevitték a Rókuskórházba, ahol azonban mégsem került a Mari mellé. A leány sérülései súlyosak ugyan, de nem életveszélyesek, míg *Lyuka* Feri felgyógyulásához kevés a remény.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlét C.)
Vasárnap: Délután: A huszárcsinny, népszínű.
Este: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlét A.)

Szép Ilonka.

(Magyar énekes játék 3 felvonásban. Vörösmarthy költeménye alapján írták: Szávay Gyula és Vágó Géza. Zenéjét szerze: Szabados Béla. Bemutató előadás.)

Szerelmes, érzékenyszívű emberek gyönyörűségére íródott Szávay és Vágó Szép Ilonkája. Csupa szív, megható poézis lengi át az egész darabot. A darab irányának elnevezése már sejteti, hogy nem operettszerű mókákat, hanem nemesebb műfajt kapunk. A Szép Ilonka meseje hűségesen alkalmazkodik Vörösmarthy gyönyörű költeményéhez, amit a szerzők sajátjukból adtak a meséhez, mindenben poétikus és hatást keltő. Szabados zenéje méltó kísérője a sikerült librettónak. Nem tucat operettzene, invenciózus komoly muzsika, erős magyaros jelleggel.

A zene melodramatikus része magasan szárnyaló, sok helyütt operaszerű tartalmas és értékes muzsika. Egy pár zeneszáma valóságos gyöngye a magyar zeneirodalomnak.

A Szép Ilonka meséje alig pár sorban elmondható. Mátyás király vadászat közben találkozik Peterdy szépséges unokájával, Ilonkával és nagy szerelemre lobban a gyönyörű leányka iránt. Szép Ilonka, kinek mint Solyom mester, a király fővadásza mutatkozik be a király, szívből viszonzza a király szerelmét. A királylyal járó udvari bolond, Marzió szintén halálos szerelemre gyullad Ilonka iránt. Nagy vigasságot rendez Peterdy vendégeinek, kibén az imádott király embereit tiszteli és Solyom mester meghívására megígéri, hogy Istvánnapra fellátogat leányával Budára.

A második felvonás Cinkotán játszik, hol a király mint Miklós diák mulatozik. Mulatozása közben érkezik meg a király menyasszonya, az arrgóniai hercegisasszony. Szép Ilonka Budára utaztában szintén Cinkotán van és meglátva a királyt, szerelmes szívet siet üdvözlésére. A király, tartva menyasszonyának neheztelésétől, eltagadja kiletét és mint Miklós iródiák igéri meg Szép Ilonkának, hogy átadja üdvözlését Solyom mesternek. Marzió bolond látva Szép Ilonka kétségbeesését, megígéri, hogy elvezeti Solyom mesterhez. Nyílt változás után a budai várban vagyunk. Mátyás király eljegyzését tartja. A templomi kar szent énekeket zeng. Ekkor lép be Szép Ilonka Peterdyvel és a bolonddal. Meglátva az eljegyzését ünneplő királyt, alétan esik nagyapja és a bolond karjaiba.

A harmadik felvonásban havas világban mutatja Peterdy házat. Künn erős havazás, a bolond dideregve forog Peterdy háza előtt. Benn szép Ilonka haldoklik. Az öreg Peterdy papért fut, Ilonka egyedül marad benn a házban. Gyötrelmes lázképek üldözik, kifut a szabadba, a hol a didergő bolond karjaiba fogja. Szomorú dalban sóhajtja el mélységes bánatát, végre összeroskad és a bolond karjaiban hal meg. Zokogva borul a bolond imádottja holttestére, megjön az ősz Peterdy is, kétségbeesetten borul az imádott tetemre. Vig kiáltás veri fel a havas erdő csendjét, a király jön a kedvesét meglátogatni. A szomorú kép láttára megdöbbenve áll meg. A zene szomorú játékára a függöny legördül.

Szép Ilonkát H. Harmath Józsa adta. Csupa poézis volt, beszéde, szubotilis játéka meghódította a közönséget és alakításával kiváló művészetéről tett tanubizonyosságot. Szép Ilonkája telve volt mesebeli légiességgel, szenvedései természetes erővel hatottak és az érzelmeiből szívből hallgatóság szemeibe gyakran csalt könyeket. Az énekrészeket kis terjedelmű, de kedves hangjával egész ügyesen látta el. Nyáray Antal Marzió udvari bolond szerepében újabb tanujelét adta elsőrangú művészi képességének. Megrázó hatással, igazi drámai erővel rajzolta meg a szegény szerelmes bolond tragédiáját. Művészi játékában számtalan színnel tudta megrajzolni a bolond minden bánatát, csalódását és sűrű tartó szerelmét. A második felvonásban énekelt dala után elementáris erővel zugott fel a taps és a dalt meg kellett ismételnie. Mátyás királyt Kapossy adta. Szépen énekelt és szép ruhái voltak. Zalay Margit az arrgóniai hercegisasszony szerepében gyönyörű jelenség volt és kellemes föltűnést keltett ügyes énekével, melyért zajos tapsokban volt része. A darab prólogját. H. Körössy Juci szavaltta nagyon kedvesen és sok lendülettel. A humoros elemet Szathmáry cinkotai kántora képviselte. A kántor dalával falrengető kacagásra fakasztotta a publikumot és annyi tapsot

kapott, hogy három más darabra is telnek belőle. Ma is bebizonyította, hogy páratlan epizodista, aki a legjelentéktelenebbnek látszó szerepből is nagyot tud csinálni.

A darab előadása talán kisebb külső sikerrel folyt le, mint méltán várható volt, de a siker bizonyára fokozódik a következő előadásokon, melyre ugy a darab, mint az izléses kiállítás mindenben rászolgál. A darab kiváló rendezéséért Szathmáryt illeti dicséret.

H. G.

* **A tolvaj.** A Vigszínház szenzációs hatása ujdonságát, *A tolvaj*-t az aradi színpadon mutatják be legelőször a vidéki közönségnek. A darab előadási jogát Szendrey már megszerezte s már a próbák is megindultak a nagyhatású drámából. *A tolvaj*, Henry Bernsteinnek, a *Baccarat* zseniális szerzőjének a műve, amely méltán sorakozik a nagy modern színműirők, Sardou és Echegaray alkotásai mellé. Az ujdonság bemutatója lesz az aradi színház legközelebbi premierje.

* **Vasárnapi előadások.** *Pálmai Ilka* aradi vendéggjátéka óta nem került színre az aradi színpadon a Huszárcsiny, mely egyike a legzamatosabb magyar népszínműveknek. Vasárnap délután hozza színre Szendrey ezt a darabot, a melynek főszerepeit *Rontay* Boriska, *Hunyady* József, *Borbély*, *Szathmáry* és *Delly* játsszák. — Este a *Szép Ilonkát* adják, ezuttal harmadszor.

* **Borbély Sándor Miskolcon.** Az aradi színtársulat egyik legkedveltebb, kiváló tehetségű tagja, Borbély Sándor virágvasárnapról *Palágyi* Lajos színtársulatához szerződött Miskolcra. Borbély mint komikus sok nagy sikert aratott nálunk és távozását bizonyára sajnálkozással látja a színházi publikum. Borbély csak egy évre távozik Aradról, mert jövő évre újból ide szerződött, ahol mindenkor szívesen látott tagja lesz a színtársulatnak. Vele együtt távozik felesége *B. Barcsi* Eszti, ki mint segédszínésznő mindig kellemes jelenség a színpadon.

Komikus, mint forgalmi akadály.

A megakadt villamos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Talán semmihez sem kell ezen a világon annyi találékonyság, annyi esprit, mint a mulatáshoz. Azok az emberek, akik közönségesen szürkén mulatnak és hajnaltájban részegen hazatáncognak, a mulatás művészetét meg sem tudják érteni. A lumpolásnak ezek a kontárai igazi bámulattal adózhatnak a nagyváradi Bihar-mulató komikusának, Váradinak, aki világosan bebizonyította, hogy a lumpolás művészetéhez igazi egyéniség, zsenialitás kell!

A komikus némely görbe estélye már megvan örökítve a nagyváradi rendőrség évkönyveiben. Hanem azért egyetlen mulatás sem közelítette meg azt az igazán nagymérvű lumpolást, amely a tegnapi éj folyamán folyt le a város különböző helyein. Egy kávéházban kezdődött a „kis ügy.” Hogy aztán hova járt Várad, az elfedte a sötét és diskkrét fátyol. Korcsmák, kávéházak következtek egymás után örületes gyorsasággal. Egyszóval világos nappal volt, amikor Várad határozatlan léptekkel igyekezett a Szent-László-hid felé. Hangos csengetéssel száguldottak a villamosok egymás után és ugyancsak serényen dolgozott az a kis piros zászlós fiú, aki az egész villamos közlekedést igazgatja.

Ez a furcsa piros zászlós kis fiú ragadta meg Várad figyelmét a legjobban. Azon gondolkodott, hogy milyen nagy ur ez a kis fiú,

akinek intésétől függ az, hogy vajjon menjen-e a villamos. Ez egy kicsit bosszantotta a komikust és elhatározta, hogy megmutatja, hogy ő még nagyobb ur. Odament és kicsavarta a zászlót a kis fiú kezéből, aki természetesen mód felett csodálkozott ezen a váratlan fordulaton. De alig hogy tiltakozni próbált, már egy hatalmas nyaklevest kapott a barátságtalan komikustól. Minthogy pedig úgy találta, hogy a komikus nagyon is komikusan fogja föl a helyzetet, a nyakába vette a lábát és rémült futásnak eredt. Várad utána iramodott, ami természetesen felköltötte az utcagyerekek figyelmét. Ez alatt egymás után érkeztek meg a villamosok, a melyek azonban nem tudtak keresztül menni a hidon. Egy szóval teljesen megakadt a villamos forgalom.

Miközben ez történt, azalatt Várad utol érte a szegény kis villamos fiút egy kapu alatt, a hol derekasan elnadrágolta. Sőt még az időközben megérkezett rendőröknek neki támadt, akik azonban nem sokat teketóriáztak, hanem bevitték a rendőrségre. Itt egyelőre az egyik cellában nyugalomba helyezték, ahol Várad csak déltájban jutott annak tudatára, hogy a rendőrség vendége.

Polónyi pöre.

Járásbiróság-e, vagy esküdtszék?

Károlyi István gróf véleménye.

— Az Aradi Közlöny távirati örösfelvétele. —

Arad, január 18.

Polónyi bejelentette, hogy pöröl. Sürgősnek nem igen tartja a becsület-reparaturát, mert a mai nap folyamán még nem nyújtotta be a feljelentését, sőt az sem valószínű, hogy holnap benyújtja. Nem tudhatni azt sem, vajjon járásbiróság, avagy esküdtszék elé kerül-e a dolog? Akik Polónyit ismerik, azok biztosra veszik, hogy valamelyik aljárásbíró előtt fog lefolytatódni a nagy pör, mert hiszen ott leginkább lehet bizonyos gyengéd nyomásokat éreztetni.

Polónyi csak azért a vádért keres elégtételt, hogy szignatura nélkül intézett beadványt a városhoz és az illető tárgyban fel is szólalt, ellenben nem törődik azzal, hogy kiirták róla, hogy keritőnk ügyvédje, tolvajok cimborája és maga is panamista, sőt akadt olyan is, aki minden takaró nélkül gazembernek minősítette.

Ha a minisztertanács határozata komoly volt és nem Polónyi, hanem az ország reputációja érdekében történt, akkor Polónyinak el kell mennie a sajtóbiróság elé és ott szabad folyást engednie multja részletes feltárásának és elbírálásának.

A Polónyival kapcsolatos mai eseményekről következő távirati tudósításunk számol be:

(Wekerle tartalma.)

Polónyi Géza fekete ruhába öltözve készült mai fölszólalására, amelylyel az igazságügyi tárca tárgyalását akarta bevezetni. De mult az idő és félegykor eltért szándékától.

— Ma már nem beszélek, hétfőre halasztom a beszédet.

— Beadtad már a följelentést, kegyelmes ur, kérdezték most tőle.

— Még nem, volt a válasz. Előbb világosságot hozok ebbe a szövevényes ügybe itt a parlamentben.

A miniszternek az a szándéka, hogy beszéde keretében megvádolja ellenfeleit és egy-

attal bejelenti, hogy hol és minő címen indítja meg a peres eljárást *Halmos János* ellen.

Beszélik, hogy Polónyi felekezeti momentumokat keres az ellene emelt vádak háttérében és ennek a vélekedésnek akar kifejezést adni holnapra halasztott beszédében. Szándékától azonban eltért és pedig többek kapacitálására. Ezek között volt *Wekerle Sándor* miniszterelnök, aki *intette Polónyit, hogy ne mérgeitse el még jobban a dolgot.*

(Károlyi István véleménye.)

A Ház folyosóján megjelent *Károlyi István* gróf is. Nyomban körülfojták a képviselők és megkérdezték, hogy mi a véleménye Polónyi ügyéről.

— Betegen feküdtem odahaza, mondta Károlyi s most azért jöttem föl, hogy ellene lehessenek ennek az ivaláirásnak.

— Ezt már le is fújták, válaszolták.

— Nem lehet az ilyen dolgot nyilatkozatokkal és ovációkkal elintézni, folytatta Károlyi. Ide az esküdtszék kell. Emlékezzetek a *Bokross* ügyre. Ott negyedmagammal harcoltam. *Bokross Elek*nek is nyilatkoztak, ünnepezték és tudjuk, mi lett a dolog vége.

Polónyi sorra járta a vitatkozó csoportokat és arra kérte őket, hogy ne tárgyalják az affért a nyilvánosság előtt.

— Ellenségeink is itt vannak körülöttünk, sopánkodott Polónyi, és amit hallanak, kiviszik, hogy fölhasználják ellenünk.

(Járásbíróság elé!)

Az egyik csoport közepén *Andrássy Gyula* gróf áll s mosolyogva hallgatja az elhangzó véleményeket. *Zlinszky István* megkérdi *Andrássytól*:

— Valóban, te adtad Polónyinak ezt a tanácsot, kegyelmes uram?

— *Nincs két recept, felelte Andrássy, csak egy. Ha engem értek volna ilyen természetű támadások, a bírósághoz mentem volna én is. Ez az egyetlen módja az elintézésnek. Az édes testvéremnek sem adnék más tanácsot.*

Andrássy válaszát hírül vitték Polónyinak, aki nem nagyon örült neki.

A törvényszéki palotában nagyban várták ma Polónyi följelentését. Nagy csoportok képződtek a folyosón és azon vitatkoztak, hogy milyen jogi formában indítsa meg rágalmozási pörét Polónyi. Mind határozottabban kialakult az a vélemény, hogy az egész afférből egyszerű becsületsértési pör lesz, amelyet a miniszter a büntetőtörvénykönyv 262. §-a alapján indít meg s amelyet a *büntető járásbíróság fog tárgyalni.* Ezt a hírt délfelé már mint pozitívumot meg is erősítették.

(Halmos újabb afférja.)

Rátkay László, a függetlenségi és negyvennyolcas párt hivatalos lapjában ma a következőképpen ír *Halmos János* nyugalmazott polgármesterről:

— Én, nem titkolom, sok jót és üdvöset vártam Polónyi Géza nagy tehetségétől, hatalmas munkaerejétől. De egyéni rokonszenvennél becsesebb az igazságügyminiszteri állás disze, méltósága, érintetlen volta. A pártatlan bírói ítélkezés adjon a nemzetnek megnyugtatót. Hanem a gyanúsításnak azt a módját, amint azzal *Halmos ur* élt, elitélem, megvetem! Igen *Halmos ur*, az ön tettenes egyeneslelkű emberhez nem méltó! Ön vádolt, de burkoltan. Mérgezni akar, hogy gyönyörködhessek az áldozat szenvedéseiben. Nem ütött halálos sebet, ám arra mégis elég mélyet, hogy az ellenfél elvérezhessék. A bosszúállásnak ez a kiszámított takargatása: undok és gyűlöletes.

Ugy értesülünk, hogy *Halmos János* sértőnek találta magára nézve azt a cskket, és magyarázatot fog kérni *Rátkay Lászlótól.*

(Ki indította a harcot.)

A néppárt lapjában, az *Alkotmány*-ban ma sugalmazott közlemény jelent meg. — Ez a közlemény azt akarja megállapítani, hogy ki indította Polónyi ellen a hajsztát. A közlemény így szól:

— Csak arra kell visszaemlékezni, hogy Polónyit azóta támadják a lapok, amióta kikelt a sajtó visszaélései ellen. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a szabadkőművesek azóta dühöngenek az igazságügyminiszter ellen, a mióta bejelentette, hogy szabadkőműveseket nem tűr az ügyészi karban. Néhány befolyásos és áldozatkész biztosító-társaság is támogatja a Polónyi-ellenes mozgalmat, mert a mostani igazságügyminiszter derítette ki, hogy egyes intézeteknek 10—12 éves póreik számszámra heverték a budapesti törvényszék irattárában elintézetlenül. Nagy büne volt Polónyinak az is, hogy az erdélyi tagosítás és arányosítási ügyeket felfüggesztette. Attól is félnek, hogy az igazságügyminiszter befolyása érvényesül a büntetőtörvénykönyv revíziójánál és a fővárosi törvény revíziójánál. A szociáldemokrácia ellen való erélyes fellépésével is sok ellenséget szerzett magának Polónyi Aki ezeket látja s aki tudja, hogy micsoda konventikulumokban irányítják az egész hajsztát, az nem habozhat, hogy melyik oldalon foglaljon állást.

SPORT.

+ Az aradi vivóakadémia. A *Maione Vincenzo* által rendezendő vasárnapi vivóversenyen a helybeli vivókon kívül idegenek is részt vesznek. A *Csabai Sport Club* ugyanis ma értesítette *Maionet*, hogy négy legjobb vivóját, *Urszinyi János* drt, *Dusbaba Vilmost*, *Székely Vilmost* és *Fischer Salamont* kiküldi a vivóversenyre, amelynek sikere ilyképen előrelátható.

HIREK.

Proletár mentés.

Arad, január 19.

Az ügyvédi pályára készülők számára nevezetes változtatása készül az eddigi vizsgálati rendnek. Eddig úgy volt, hogy az az ügyvédjelölt, aki az ügyvédi vizsgálaton kétszer megbukott: végképpen eltiltatott attól, hogy újra tehessen vizsgálatot; tehát soha életében se lehetett ügyvéd. A másodszor is elhasaló jelölt — ez volt az elv, — oly alacsony fokán van az ügyvédséghez szükséges intelligenciának, hogy legjobb, ha más téren kísérel meg a boldogulását és békét hagy a nem neki való tudományának.

Könnyű, sőt mondhatnók, könnyelmű beszéd ez. Mert tessék elgondolni: min meggyezésre kényszerítik, hogy ő egy végzetlen nagy számár, aki nem való arra, hogy a diplomás kaszuba tartozzék. Először is elvégzett négy elemi, azután nyolc gimnáziumot, azután négy évig járta a jogegyetemet, azután praktizált, valamely ügyvédi irodába három — esetleg több évig, — és amikor így elmondhatja magáról, hogy összesen vagy tizenöt-tizenhat esztendőig folyvást „előkészült” a pályájára, akkor kiszül, hogy az a pálya — nem az ő pályája.

Következett a második bukás után a szörnyű bizonytalanság, esetleg a züllés, de mindenesetre a proletár-exisztencia, ami minden társadalomra csak nyűg.

Ezentul nem így lesz. Az új vizsgálati terv szerint a jelöltet a második bukás után se tiltják el a vizsgálatától, hanem csak hosszabb terminusra utasítják, ami már magában is elég büntetés lesz a hanyagok és léhák számára.

Az új vizsgálati rend éppen azon a bajon segít, aminek a növekvését sejtik általa, akik azt hiszik, hogy a tulzeufelt-ügyvédi pályán levők egy részére mindenképpen a proletárság keservessége vár.

Mert mégis csak bizonyosabban válik proletár abból, akinek módja sincs többé a korrigálásra.

— *Apponyi fogadtatása.* Az aradi tanítók rendezőbizottsága felhívást intézett az összes aradi és megyei tanítókhöz, tudatván velük, hogy a tanítókonviktus felavatására *Halász Ferenc* miniszteri tanácsos f. hó 19-én, szombaton délután 1/2, 7 órakor, *Apponyi Albert* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig vasárnap reggel 1/2, 6 órakor érkezik Aradra. Kérik a tanítókat, mindkét alkalommal teljes számban és pontos időben jelenjenek meg a pályaudvaron a vendégek fogadtatására. Egyben értesítik a kartársakat, hogy a varosházán tartandó vasárnapi diszgyűlés nem mint a meghívóban jelezve van 10, hanem 11 órakor kezdődik.

Az Aradvidéi Tanítóegyesület vasárnap d. e. 11 órakor a városháza dísztermében tartja meg diszgyűlését, melyen *Apponyi Albert* gróf vallás- és közoktatási miniszter nagyobb beszédben ismerteti fogja népoktatási törvényjavaslatát és szól a tanítók fizetésrendezéséről. A diszgyűlésre a rendezőség j-gyeket bocsájtott ki. A nagyterembe és a karzatra szóló jegyek a nyugkőzönység részére. *Körmives József* igazgatónál (Kapa-utcai leányiskola) kapható. *Apponyi látogatásával* kapcsolatban az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye értesítést bocsájtott ki, mely szerint f. hó 20-án vasárnap délután *nem tart előadást*, mert *Apponyi látogatása* alkalmával tartandó tanítógyűlések foglalják el a helyiségül szoigáló termet.

— *A Reichsrathot felosz'atják.* Bécsből táviratozzák: A Reichsrath-ot e hó 28-án feloszlatják és az új képviselőházat már az új választási törvény alapján fogják megválasztani.

— *Az izr. nőegyet bálja.* Erélyes bálrendező legyen manapság, aki azt akarja, hogy a bálban ne csak megjelenjék, de táncoljon is az aranyifjuság. A hanyatlo erkölcsök korszakában, mikor egyre fogy a táncosok csapatja és egyre nő a báltermek közepén a szemlélődők gárdája, szinte lehetetlen ilyesmit nyélbeütni. A 26-ikán tartandó izr. nőegyleti bál vigalmi bizottságaj azonban igen komolyan hozzálátott, hogy a nem táncolókat, különösen ha rendezők, felhívja a kötelesség teljesítésére. A bizottság ugyanis a következő hirlapi felszólítást intézi az illetőkhöz:

Az aradi izraelita nőegylet és népkonyha vigalmi bizottsága ezennel értesíti a tisztelt férfi rendező-bizottságot, hogy meghívóik mind a három estélyre szólnak, miért is ez-uton kéri fel az illető urakat, hogy a f. hó 26-iki társasestély érdekében ismét oly sikeresen működjenek, mint ezt a decemberi mulatságnál tették.

Annyi bizonyos, hogy ezek után aligha lesz a nőegylet bálján petrezselymet áruló hölgy. Ámbár, amint az előjelek mutatják, a bálon olyan lesz a hangulat, hogy felhívás nélkül is mindenki „közre fog működni” a megjelenő hölgyeknek kifáradásig való mulattatása körül.

— *Irredentista tüntetés Fiumében.* *Fiumé*-ből táviratozzák: Az itteni színházban ma ismét tüntetés volt. Az irodalmi társaság meghívására *Cappa Innocent* híres olasz művész előadást tartott az olaszok faji és művészi tulajdonságáról. De alig néhány mondat után ráért az irredentista tanokra és fejtegette, hogy mennyire elnyomják az olaszokat. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy az olaszok

rövid idő múlva lerázzák magukról az igát. A közönség, amely zsufolásig megtöltötte a színházat, nagy tetszéssel fogadta az előadó szavait, az előadás végén pedig vállára emelte a művészt és úgy vitte ki a színházból. A rendőrség a tüntetésbe nem avatkozott bele. Az utca csöndes maradt.

— **Házasság.** *Novák Aurél* ópécskai ügyvéd január hó 29-én délután 4 órakor tartja esküvőjét a pankotai gör. kel. román templomban *Pavlovics Flóra* kisasszonnyal, *Pavlovics Ignác* pankotai nagykereskedő bájos leányával.

— **Áthelyezett járásbíró.** A hivatalos lap közli, hogy a király január hó 16-án kelt legfelső elhatározásával *Szarka Sándor* dr. világosi kir. járásbírónak a *nagyszalontai* kir. járásbíróshoz, saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte. *Szarka Sándor* február elsején foglalja el új állását s távozása élénk sajnálkozást kell nemcsak Világoson, de Aradon is, ahol ezelőtt éveken át működött az itteni járásbírósnál mint albiró. A világosi járásbírói állásra az aradi kir. törvényszék elnöke pályázatot fog hirdetni.

— **Pénzügyintézetek évi közgyűlése.** Az *Aradi Első Takarékpénztár* 66 ik rendes közgyűlése e hó 27-én délelőtt 10 órakor lesz, az intézet saját helyiségeiben. — Az *Aradi Ipar- és Népbank* február hó 8-án délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlést az intézet tanácstermében. — Az *Ujvári Takarékpénztár Részvénytársaság* rendes évi közgyűlést február hó 2-ára hirdeti az igazgatóság.

— **Letartóztatott automobilgyáros.** Bécsből táviratozzák: *Spitz Arnold* híres automobilgyárost, aki 3 millió korona passzívával csődbe ment, a bécsi rendőrség ma csalárd bukás miatt letartóztatta.

— **Halálozás.** *Solymosán Illés* aradmegyei árvaszéki úlnöknek *Antika* nevű 8 hónapos fiacskája ma rövid szenvedés után meghalt. A kis halottat holnap, szombaton délelőtt fél 12 órakor temetik el a Deák Ferenc-utca 19-ik számú gyászházból.

— **Az óvártéri kisajátítás.** A vashid-építéssel összefüggő óvártéri kisajátítások tervei mártól fogva a városháza emeleti tanácstermében 15 napi közszemlére vannak kitéve s a kisajátítási tárgyalást a kiküldött bizottság február 4-én délelőtt 9 órakor kezdi meg a városházán. *Varjassy Lajos* polgármester erre vonatkozólag a következő hirdetményt teszi közzé:

Mint hogy a kereskedelemügyi és földművelésügyi miniszterium az Arad és Ujarad között tervezett vashid zsigmondházi feljárója, valamint az Óvártéri Maros védtöltés áthelyezésére szükséges területek kisajátítását engedélyezte és Arad szab. kir. város közigazgatási bizottsága a kisajátítási eljárás foganatosítása végett *Steinhardt Mór* dr. elnöklete alatt *Péterffy Antal* és *Rosenberg Miksa* dr. közigazgatási bizottsági tagok és *Angel István* dr. jegyzőből álló bizottságot küldötte ki, ennelfogva a 1881. évi XLI. t. c. 34. §-a alapján közhírré teszem, hogy az ezen kisajátítási tervek és összeírások 1907. évi január hó 18-tól Aradon, a városháza emeleti tanácstermében 15 napra közszemlére tételnek s hogy a kisajátítási ügy tárgyalására kiküldött bizottság a kisajátítási ügy tárgyalását 1907. évi február hó 4-én d. e. 9 órakor Aradon a városháza emeleti tanácstermében kezdi meg. Megjegyzem, hogy az érdekeltek a kisajátítási terveket és összeírásokat a közszemlére kitétel ideje alatt a fent megjelölt helyen a hivatalos órák alatt betekintheik s az érdekelte ingatlan-tulajdonosokat és telekkönyvi érdekelteket felhívom, hogy a kisajátítást tárgyaló bizottság ülésén jelenjenek meg és a felajánlott ár ellen felszólalásukat és kifogásaikat annál is inkább véltessék jegyzőkönyvbe, mert ennek elmulasztása esetén az 1881. évi XLI. t. c. 36. §-a értelmében a kisajátítási terv és felajánlott ár a nem nyilatkozókra nézve végleg megállapítottak és általuk elfogadottak fog tekintetni. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

— **Cigányfurfang.** Nem ismeretlen módon csalta meg egy cigányember *Oltyán Illés* ujbodrogi gazdát. *Oltyán* lovat vásárolt a cigánytól és a vételár felét, ötven koronát nyomban le is fizette. A cigány átvette a pénzt, de mielőtt a lovat átadta volna, egy társa félrehívta. *Oltyán* nyugodtan várta, hogy visszatérjen, de hiába. A cigány nyomtalanul elillant. A megkárosított gazda megtette a feljelentést az ismeretlen csaló ellen, akit köröznek.

— **Pályázatok a városnál.** Arad szab. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és a február hó 13-án tartandó rendes havi közgyűlésen választás útján betöltendő gazdasági tanácsnoki és az ennek betöltése következtében megüresedhet adóügyi tanácsnoki, aljegyzői és fogalmazói állásokra *Varjassy Lajos* polgármester pályázatot hirdet. A kérvények február 11-ig nyújtandók be a polgármesterhez.

— **A legkitünőbb üz. et.** *A Magyar Kir. Szabad. Osztályorszájáték* r. t. tegnap tette közzé 1906. évi mérlegét. A társaságnak bruto évi haszna 3,600,000 korona részvénytőke után 5,420,100 korona, tehát körülbelül 180 százaléka. Ebből a bruttó haszonból az igazgatóság és a csekély számú tisztviselők fizetésére fordítottak 184,600 koronát, üzleti költségekre 478,890 koronát, állami bérletre 2,843,900 koronát, adóra 287,000 koronát. Tehát még e horribilis fizetések és költségek után fennmaradt 1,510,000 korona, azaz a részvénytőkének több mint 40 százaléka. Ebből aztán jut az alapítónak 461,090 korona, a külön tartalék-alapra 321,000 korona, a részvényeseknek e bőséges kiosztás után még mindig jut 687,000 korona, tehát a részvénytőke 15 százaléka. A társaság a busás osztalék ellenére a részvénytőkén kívül, mely teljesen állami óvadékban fekszik, szerzett már magának egy házat, mely 1,5 millióval szerepel a mérlegben, de testvérek között megér 3 milliót, van több mint 3 millió korona készpénze és bankletéte és 300,000 korona egyéb követelése. A társaság tehát vagyonát *nyolc év alatt körülbelül megháromszorozta*. Látható tehát, hogy az osztályorszájáték kitünő üzlet. Nagyszerű dolga van a társaság igazgatóinak, alapítóinak, részvényeseinek, csak az osztályorszájátékot vásárló közönség károsodik évente megszámlálhatatlan milliókkal, mert vak bizalommal vásárolja az örökös csalódások után is ezeket az értéktelen papirokat. De azért csak higgye, aki akarja, hogy minden második osztályorszájáték nyer, vagy hogy Török szerencséje örök, avagy hogy Benkő sorsjegye bankó, vagy esetleg azt, hogy Isten áldása Lukács bankházán!

— **A fa drágasága.** *Nagyhalmágy*-ról írják: Tudvalevő, hogy az egész országban és Aradmegyében is az utóbbi időben roppant megdrágult az erdő és a tüzelő fa. A fa drágulására jellemző, hogy a *kishalmágyi* uradalom azon erdő és szántó birtokáról, melyet ezelőtt három évvel 160,000 koronáért vett, most pusztán a birtokon levő famennyiség felét eladta *Hönigesz* ujszentannai cégnek 200,000 koronáért.

— **A i még Fenyőt is becsapta.** A „M. Sz.” írja: *Fenyő* Sándor annak idején tulságosan szerette a leánygyermeküket és ennek a tulságos szeretetnek tulságos gyakran és nem egyszer nagy feltűnéssel adott kifejezést. A különböző bírói eljárások alól ugyan ismételt sikert ért ki, de végül mégis csak rajta vesztett. Bírószág elé, sőt vizsgálati fogságba került. Ekkor megbizta Magyarországnak éppen most tiszuló *Liliomát*, *Polónyi Gézá*t a védelmével, illetve — magyarul mondva a bűnügy „elcsinálásával”. *Polónyi* föl is vett a dologra *ötezer korona előleget*. A kiváló *Polónyi* azonban azt mondotta, igen ravaszul, *Fenyő*nek, hogy ő az ügy nyilvános vitelével *Székely* dr. ügyvédet fogja megbizni, mert az „elcsinálás” könnyebb lesz, ha ő csak a háttérben működik”. *Székely* dr. nak adott is ügyvédi honorá-

rium gyanánt *háromszáz koronát*. Ennyire értékelte ő maga is az ügyvédi munkát ebben az ügyben, míg a „hátmögötti” működés tisztelődijául egyelőre 4700 korona előleget tartott meg. Az „elcsinálás” tudvalevőleg nem sikerült és a *Fenyő*-család *bepörölte Székelyt* az 5000 korona visszaadása iránt. Már ebből is látszik, hogy az 5000 korona semmiesetre sem volt ügyvédi honorárium, mert az ügyvédi honorárium pervesztesség esetén sem járhat vissza. *Székely* dr. azonban csak 300 koronát kapván, csak *ennyit adott vissza*. A többi 4700 korona hollétének megtudása végett a felek *Polónyi Gézá*t egyelőre csak mint tanut beidézték a bíróság elé. A tanukihallgatást ma kellett volna foganatosítani, de a főpecsétör leizent a bíróságnak, hogy ő ma *nem ér rá tanuskodni*. Így hát az ügy folytatólagos tárgyalását más alkalomra kellett halasztani.

— **Könnyebb a válás.** *Polónyi Géza* igazságügyminiszter a Ház szerdai ülésén, többek közt a polgári törvénykezési rendtartás módosításáról is törvényjavaslatot nyújtott be, amely közelről érdeklí a válási akaró házaseleket. *Plósz Sándor* hagyatékából való javaslat ugyan is a házassági pörökre is kiterjed, amennyiben a házasságvédő a másodbírószág határozata ellen fölebbvitellel nem élhet. A javaslat kettős célt szolgál: megrövidíti a válóperek hosszadalmaságát sok-sok hónappal, mert a másodbírószág ítéletét nem terjesztik fel hivatalból a Kuriához, amellet a legfelsőbb bíróság teherkönnyítését célozza. A válási készülő hölgyek és urak bizonyára örömmel üdvözlík ezt a törvényjavaslatot, amely a megunt rózsás bilincsek széttörését elősegíti és hálával fognak gondolni *Plósz Sándorra*.

— **Elítelt kivándorlási ügynök.** Egy *Morareszku* Kornél nevű kivándorlási ügynök ugyan csak póruljárt Aradmegyében. Mint említettük, pár hét előtt *Lovich Gyula* nagyhalmágyi főszolgabíró elfogatta s kivándorlásra való csábításért 30 napi elzárásra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte *Morareszku*t. A hirhett kivándorlási ügynök megfelebbezte az ítéletet, melyet azonban ugy az alispán, valamint most harmadfokon a belügyminiszter is jóváhagyott, tehát jogerős.

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál. 112

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

- Január 18 -

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban ————— fillérig; közep páronként 340-400 kilogrammig terjedő sulyban ————— fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 127-128 fillérig; fiatal közep páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban 127-128 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 128-129 fillérig. Szerbiai: Nehez páronként 260 kilogrammon felül sulyban ————— fillérig; közep páronként 240-280 kilogrammig terjedő sulyban ————— fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban ————— fillérig. Sertéslétszám: Január 15. napján volt készlet 17,644 darab, január 16. napján főlhajtatott 539 darab, január 16. napján elszállított 167 darab, január 17. napjára maradt készletben 18,011 darab.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasut.

Menetrend kivonat.

Indul	Aradról	4.35	7.36	10.11*	10.37	1.37	4.36	7.50
Érkezik	Gyórookra	5.41	8.38	11.17	11.33	2.43	5.43	8.46
	Pankotára	6.51	9.48	—	12.53	3.50	6.49	—
	Radnára	6.25	9.22	—	12.27	3.26	6.26	—
Indul	Gyórokról	4.14	4.18	4.30	4.42**	—	—	—
Érkezik	Aradra	5.20	—	—	5.48	—	—	—
	Pankotára	—	5.28	—	—	—	—	—
	Radnára	—	—	5.00	—	—	—	—
Indul	Pankotáról	4.35	7.32	10.35	1.35	4.31	7.32	—
Érkezik	Gyórookra	5.42	8.39	11.42	2.42	5.38	8.39	—
	Aradra	6.51	9.16	12.51	3.47	6.48	—	—
	Radnára	6.25	9.22	12.27	3.26	6.26	—	—
Indul	Radnáról	5.02	7.57	11.01	2.01	5.00	8.00	—
Érkezik	Gyórookra	5.48	8.37	11.41	2.41	5.40	8.40	—
	Aradra	6.51	9.48	12.51	3.47	6.48	—	—
	Pankotára	6.51	9.18	12.53	3.50	6.49	—	—

Csak pénteken és az aradi országos vásárok napjain közlekedik.

NAPIREND.

Január 19. Szombat Róm. kath. naptár: Kanut vértanú. — Protestáns naptár: Babilasz. — Izraelita naptár: Sabbat, Bo. — Görög-keleti naptár (január 6.): Epiphania. A nap két 7 óra 43 perckor, nyugszik 4 óra 38 perckor. A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-műtészete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Ödön délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Éjjeli fagy, változás nem várható.

Január 25. Kőrjegyválasztás Uj-Paulison.

Január 27. Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. — Az aradi tanítótestület segélyalapjának közgyűlése délután 3 órakor (Polgári főiskola.) — Az aradi első takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 3 órakor. — A békés-csanaai termény és áru aktár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 2. A nagy-butyni takaré- és előlegezési egyesület mint szövetséget közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az új-aradi takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Február 3. A kisjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi ipar- és népbank részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18

Az időjárás tavaszias jellegzetű, ami nem volna baj, csak később ne bosszulja meg magát az idő, mert még nagyon könnyen jöhet hirtelen fagy, mely esetben a vetéseket veszély fenyegetné.

A gabonaüzlet lanyhasága csökkent. Az irányzat valamivel kellemesebb.

A mai piacon kis hozatal volt.

Eladásra került:

400 mm. buza 6.50 - 55.

200 mm. új tengeri 4.20 - 25.

Az árak koronákban, 50 klgr.-ként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 18

Kínálat és vételkedv korlátolt. Elkelt 12,000 méter mázsza tartott áron. Amerika $\frac{1}{4}$ magasabb. Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.44-7.45	7.45-7.46
Buza októberre	7.74-7.75	7.77-7.79
Rozs áprilisra	6.92-6.93	6.93-6.93
Zab áprilisra	7.31-7.39	7.31-7.41
Új tengeri	5.12-5.13	5.12-5.13

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	990 —
Magyar hitelrészvény	839 —
Lezámitóbank részvény	534.25
Osztrák-magyar államvasút részvény	92.75
Hazai bank részvény	311.25
Magyar jelzálog hitelbank	524. —
Rima-Murányi vasmű részvény	572. —

CSARNOK.

Meg nem bocsájtható csacsiság, vagy: A gazember.

Irtá: Szauer Béla.

I.

Kis lányom, maga még ma is olyan édesen naiv, mint ezelőtt négy évvel, mikor is én egy soha meg nem bocsájtható csacsiságot követtem el magával . . .

A kis lánynak nevezett nagy lány mélyen elpirult.

— Maga azt kérdezi tőlem, hogy mit csináljon Campagny urral? A ki megkérte a legszébb, a legjobb, legédesebb elárúsító kisasszonyának kezét? Az én tanácsom és akaratom egy: menjen hozzá. Mert maga becsüli azt az örökké dolgozó emberkét, aki egy országos hírű cégnek áll élén és hihetetlen módon tudja gyarapítani a papájától rámaradt ezreket . . . Menjen csak szépen haza és hagyja rám a többi . . . Annyit kikötök azonban, hogy a maga tanuja én leszek, nemkülönben a születendő babáit is én fogom keresztvizezre tartani . . .

Ne gondoljon a világon semmire, csak arra, hogy ezt a sorsot megérdemelte. Meg arra is gondolhat, hogy nagyon boldogok lesznek. Menjen — menjen Mancika . . . A feleségem ilyen tájban jön haza a korszórol s ha magát itt találán, nem a legépületesebb szavakat vagdosná fejemhez . . .

— Mennyi bajt, mennyi szomorúságot okozok én magának!

— Dehogya is. Arról maga nem tehet, Mancika, hogy a feleségem sohasem szeretett. Arról sem, hogy én szeretem és nincs erőm tőle elválni, vagy nem volt erőm elválni . . . Most már céltalan lenne. Öregszünk mindketten. A rosszat is meg lehet szokni . . . Adja ide keztyűs kis kezét . . . Hadd csókoljam meg . . .

— Ne . . . Nekem kell a magáét megcsókolnom. Ugye, megengedi?

— Nem, édes Mancika. Hiszen mindössze tizennégy év különbség van közöttünk. Ha megcsókolná, elborítana az a végzetes láng, a mi egyszer már hatalmába ejtett. Szerencsére ki tudtam mászni belőle a nélkül, hogy megégettem volna magam.

— És kimentett engem is, — mondta nagyon halkán Mancika és belepirult egész füle tövéig.

— No látja, kis lányom. Ez az. Campagny Rudolfné lesz. . . s punktum.

Az lett két hónap múlva. A mézeshetek után, miket Campagny urnak e célra már régebben épített és a budai hegyekben létező nyaralójában töltöttek el, a nagy vászonárkereskedő első kötelességének tartotta elvinni feleségét és magát Balázsházy Gézához.

Mancika csupa csipkében ment. Könnyű volt neki. Maradt a boltban még elég . . . A nagyságos asszony, Balázsházyné, nem valami kitüntető szíveséggel fogadta őket, ámbár neki is roppant sok csipkére volt szüksége. Lebecsülte a kalmár embert, meg Campagny Rudolf származását is. Nem hozzájuk való — mondta róluk . . . Bár vagyoniilag egy napon nem emlegethették őket. Nagy rábeszélésre, amely között egy új astrakán bunda is szerepelt, mégis kegyeskedett kitartani azt a negyedórát, amely alatt olyan dolgokat mondunk egymásnak, amiket már igen régóta tudunk s így nagyon unjuk magunkat . . .

Balázsházy pompás benső gyönyörűséggel nézett a fiatal asszonyra s az esetlen kis emberkét a legbarátságosabban üdvözölte.

— Gyujts rá pajtás. Addig értesitem az asszonyt. Tudod neki rendszere van. Most például nem tudja magát elhatározni, hogy melyik pongyoláját vegye föl. De ha elhatározta magát, azonnal itt lesz.

Campagny ur boldog elégteliséggel ült le és gyujtott rá.

A szép asszony pedig apróra megnézegette Balázsházy dolgozószobáját. Voltak benne érdekes dolgok. A berendezése pedig minden gyöngédtelensége mellett is impozáns volt. Szinte el volt a világtól szigetelve a sok függönnyel. Az ajtón is függönyök voltak.

A szép asszonyka visszanezített s mikor a férjét boldog semmittevésben látta, megállott a szoba közepén. Arról kellett Balázsházy-nak visszajönnie. Jött is. Mikor lehullott mögötte a függöny, a fiatal asszony odasietett s mielőtt védekezhetett volna, megcsókolta. S hogy a támadás élén enyhítsen, megcsókolta a kezét is.

— Köszönöm . . .

— Mindent szívesen tettem Mancika — mondta a mérnök remegő hangon. De az ilyen jutalmazás fölötté veszélyes.

— Maga ezt megérdemelte.

— Nos jó — bccentett rá Balázsházy. Igaza van. Nekem is szabad rágódni egy-egy csöpp szép emléken.

Visszamentek a szalonba, hol nemsokára kezdetét vette az a bizonyos negyedóra.

Dehát a fiatal asszonynak sok és nagy irigyei voltak. Boldogságának kristálytisztá poharába behullott egy pár piszkos esőcsepp is. Először vele értették meg, mi történt, azután az urát kezdték megkörnyékezni. Ő rajta nem fogott, de az urára igen. A különben hangyaszorgalmu emberke nem tudott dolgozni, csak nézett és — nézett. Először azt hitte, irigység beszél az alkalmazottakból, elcsapta hát őket. De azután komoly hangok hallatszotlak. Nagyon komolyak, olyan komolyak, hogy Campagny Rudolf szeméből kihullottak az

első könnycseppek. Félig valami nyílalás, félig boszuság sajtolta ki őket . . . Egyideig tusakodott még benne Mancika szelid, egyszerű arca a rágalakkal, de aztán vaddá lett benne az ember. Berontott Balázsházyhoz.

— Gazember — üvöltötte.

A mérnök egy diplomata legfagyosabb és legkétszínűbb mosolyával nézett rá. Értette is, nem is.

— Megbolondultál — mondta csendesesen.

— Igen. Bolonddá tett az arcátlanságod. A szeretődöt vétetted el velem.

— Tévedez. Én nem vétettem el. A legnagyobb rábeszélő te magad voltál. Nézd öreg, az életben nem létezik semmi tökéletes, semmi szép, amit egyszer az ember kezd formálni. Sajnos, hogy téged, ki pedig tíz évvel vagy idősebb nálam, nekem kell erről felvilágosítani. Gorombaságokat vágsz a fejemhez fajankó . . . Te azt az asszonyt nem érdemled meg. Éa képes vagyok őt ellened megvédelmezni minden fegyvernemmel, még gorombaságokkal is. Valóban gazember lennék, ha úgy tettem volna. De nem úgy tettem. Új le fajankó. Nem érted teszek semmit. Érts meg — semmit. Te engem legazembereztél s ezt én neked nem bocsátom meg soha . . . Elmondok mindent, de aztán veled végeztem is. Mancit pedig látni fogom mindennap, ha tükörsima fejed bubjára állsz is napjában háromszor, vagy ahányszor akarsz.

— Gazember — sziszegte megint Campagny Rudolf.

— Új le, azt mondtam — és durván lökte bele egy karosszékbe. Egy ilyen közönségesen silány fekete körszakállas alak nekem reggelire is kevés.

(Vége következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. J. (Kujed.) Nem ismervén az ügy részleteit, nem adhatunk felvilágosítást. Leghelyesebb lesz, ha ügyvédhez fordul, vagy egyenesen a vármegye alispánját keresi fel panaszával.

O. N. (Szentanna.) Az említett fővárosi lapok címei a következők: Magyar Nemzet: VII. Miksa-utca 8. Tolnai Világlapja: VII. Dohány-utca 18. Ország-Világ: V. Hold-utca 7. Új idők: VI. Andrássy-ut 10. A Hét: VIII. Röck Szilárd-utca 18.

Erdész. 1. Egyik sem nyert. 2. Akármelyik bankház szívesen ad részletes felvilágosítást.

IDEGENEK ARADON.

— Január 18. —

Központi szálloda. Steinschneider Bernát gyár-igazgató Budapest. — Diamant József kereskedő és családja Temesvár. — Diamant Hermann kereskedő Bécs. — Horovitz Mór magánzó Kolozsvár. — Neuhaus Róbert gyáros Linz. — Réthi Endre kereskedő Kovácsháza. — Vamoser Gyula kereskedő Budapest. — Serbán Miklós birtokos Csucs. — Pollák Sándor kereskedő Budapest. — Szabados József birtokos Budapest. — Pless Henrik kereskedő Bécs. — Münzer Leo kereskedő Lemberg. — Ehrmann Oszkár fakereskedő Vinkovce. — Schelter Samu kereskedő Temesvár. — Kántor Sándor kereskedő Bécs. — Greiner József kereskedő Bécs.

Nemzeti Színház.

C) bérlet.

C) bérlet.

Szombaton, 1907. évi január hó 19-én:

A szép Ilonka.

Magyar énekes játék 3 felvonásban. Vörösmarthy költeménye alapján írták: Szávay Gyula és Vágó Géza. Zenéjét szerző: Szabados Béla.

SZEMÉLYEK:

Mátyás király Kaposy J.	A csaplárosné Zsigmond A.
A herceg k. a. Zalai Margit.	Sebő, lantos Körössi Juci.
Peterdy Hunyadi J.	Gerő, lantos Molnár Ilona.
Szép Ilonka Harmath J.	A kántor Szathmári A.
Marzio, bolond Nyárai A.	Öreg tót Kulcsár L.

Kezdete este 7 óra 15 órakor.

LEGJOBB — SEBTAPASZ

A Dr. FORTI-féle

Még eddig semmiféle tapasztalás nem érte el ennek a jó hatását!

FORTI LÁSZLÓ egyetlen gyártmánya. Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindenemű esetben, égésekénél, daganatokénál stb. azonnal csillapítja a fájdalmat, oazítja a daganatot és rögön gyógyítja a sebet, anélkül, hogy végni kellene. A női emlőgyulladásánál

biztos, typhuszra jó eredménnyel alkalmazhatók. Ára 2 kor., kisebb 1 kor. és legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban — Forti László Budapest, R. Pala-u. 3 és a fővárosban Budapestben Török J. gyógytárban, Király-u. 12., valamint Budapestben minden és a vidéken a nevesetebb gyógytárakban. Az erre utaló Forti-féle sebtapaszt külön csomagolásban, F. L. betűvel van lepecsételve és az itt látható védjegy és sajátkezű aláírásával ellátva. A szer. 48171/99. és

56589/904. sz. a. miniszteri-
leg engedélyoztetett. A szer-
talan értéktelen és ártalmas
utánzatok arra indítottak,
mihisrint az utáznál ellen a
törvényes lépéseket megte-

Forti László

gyem és ezek alapján a budapesti büntető bír. járásbírósg 1899
Junius hó 30-án kelet B. XI/2. számú végzésével a hamisítókát a ta-
paszt további készítésétől szigorúan eltiltotta és elítélte. Figyelem!
Végül figyelmeztetem a t. cz. közönséget, hogy semmiféle más név-
vel aliatott tapaszt, sem Forti K. esm Forty György, vagy névtelen
el ne fogadjanak, mert az mind hamisítvány, hanem csakis egyedül
az eredeti Forti László gyártmányát! De ha valaki nekem hamisít-
ványt beküld, azt jutalomban r. azesitem. 5500

Aradon kapható: Földes Kelemen
és Hajós Árpád gyógyszerárában.

Valódi**Perzsa Szőnyegek****raktára**

Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz

(Sebessy-féle ház)

Schwartz Zsigmondnál**létezik.**

Arak 15 forinttól kezdve.

Sarok-üzlethelyiség

melyben eddig szatéc-üzlet volt,
alkalmas lakással, kladó. Bővebbet
Aranykő-utca 20. sz.

Mindenkinek

ki lapunkra előfizet,

ingyenmegküldjük, ha azt levelező-lapon
kéri, díszes 54x76 cm. nagyságu**fali****lapnaptárunkat,**amely hivataloknak és irodáknak
nélkülözhetetlen.

Alapítottatt 1860. Allami telephon 213.

MUNZI

uri divat üzlete

ARAD.**Farsangi idényre!**„Legdivatosabb” frack és smoking
ingek 3150

„Legdivatosabb” gallérok és köztelők

„Legdivatosabb” fehér és szírké
nyakkendők„Legdivatosabb” selyem és francia
bátis: t zsebkendők**Remek választék!****Aki**

5000 kor. évi jövedelmet szak-
ismeretség és költség nélkül
maganak biztosítani akar az
küldje be a címét:

Sz. 147. 72

Schweickert és Tsa

uraknak

Mannheim Baden.

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyeli, az ön
maganak a lénsége!

Kaiser-féle**mell-karamellák.**

A hirtelen lezúzóval. Orvosilag
ajánlva és megvizsgálva köhög-
gés, rekedtség vagy kata-
rus és elnyálkásodás ellen.

5120 közjegyzői eg hitelesít-
ett bizonyítvány igaz-
olja, hogy amit ígér, meg is

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Guterl Földes Kelemen, Ha-
jós Árpád és Rozsnyay Mátyas gyógy-
szertárban Aradon, Zombory János
gyógyszertárban Uj-Szent-Annán és
Szokoly Sándor „Iris” gyógyszertár-
ban Lippa. 2779

Az 1902. évi versenyző ipar és gazdasági kiállításán és az 1901. évi
máskor ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállt kitűző, leg-
újabb rendszer szerlat
készítet

pneumatikus
ergonákat

bármily nagysá-
gban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűző szakértelemmel esz-
közöltetnek.

Bővebbi felvilágosi-
tással és költségvetéssel
szívesen szolgátok.

Az 1896. évi kiállításán
a nagy millentumi érem-
mel kitüntetve.

Egy 50 év óta fenálló
jó forgalmu

üzlethez,mely 10% biztos jöve-
delemet hoz,**társat keresek**

30 ezer korona készpénz befek-
tetésű az üzlet kibővítése
céljából.

Bővebb felvilágosítást nyújt
a kiadóhivatal. 95

MEGHIVÁS

az ujaradi takarékpénztár részvénytársaság által

folyó évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor

saját helyiségében tartandó

XXXVII-ik évi rendes közgyűlésre.**Napirend:**

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv ve-
zelésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1906. évi zárszámadásokról és indít-
vány a tiszta nyereségny felosztásáról.
3. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére.
4. Alapszabály módosítás.
5. Az igazgatóság indítványa a fő utcai 19. sz. házra vonatkozólag.
6. Az igazgatók, igazgató tanács és felügyelő-bizottság választása.
7. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, a kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felhivatnak, hogy
saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében folyó évi február hó 1-éig déli
12 óráig az intézeti pénztárnál térítvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1907. évi január hó 16 án.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

269—1907. pm.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és az 1907. évi február hó 19-ik napján tartandó rendes havi közgyűlésen választás útján betöltendő gazdasági tanácsnoki és az ennek betöltése következtében megüresedhető adóügyi tanácsnoki, aljegyzői és fogalmazói állásokra a város hatósági szervezetéről alkotott szabályrendeletben és a m. kir. belügyminister 99502—907. számú rendeletével megalkotott fizetés és lakbérilletmény élvezete mellett az 1886. évi XXI. t.-c. 87. §-ának rendelkezéséhez képest — pályázatot hirdetnek.

Felhívom azokat, akik az említett állásokra pályázni óhajtanak, hogy az 1888. évi I. t.-cikkben előírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1907. évi februárius havi 11-ik napjáig hozzám benyújtsák.

Aradon, 1907. évi január hó 16-án.

Varjassy,
polgármester.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság.

3694—1907. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

Állomáson	1. évi január hó
Szeged	22- n d. u. 2 óra
Debreczen	22- n d. u. 2 óra
Arad	22-én d. u. 2 óra

Budapest, 1907. évi január havában.

Az igazgatóság.
(Utánnomlás nem díjazatik.)

Keresek

egy nőtlen
kertész
vagy
kertészbojtárt,

a ki a gyümölcsfa, konyha-kert és szőlőkezelésben szakavatottsággal bír. 105

Ajánlatok

Weisz Ignáchoz

Almas-Alcsi l. keretnek.

308—1096. kn.

Hirdetmény.

1906. évi november hó 25-én 85075/VII. A—2. alatt kiadott M. kir. földmivelésügyi miniszter körrendelete alapján meghagyom a gyümölcs tenyésztőknek és kert tulajdonosoknak, hogy a mező- és kertgazdaságban nagyobb, károkat okozó rovarok ellen való védekezés céljából a téli hernyófészkeket és lepketojásokat, valamint a vértetű- és darázs-fészkeket szigorúan irtásuk ki. Ezen rovarok irtása már most megkezdendő és addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztulnak. Legnagyobb gond fordítandó a hernyó és vértetű irtására.

Figyelmeztetem továbbá az érdekelte tulajdonosokat, hogy a ki a fennebb elősorolt irtásokat a folyó évi március hó utolsó napjáig elmulasztja, az irtás nem csak költségére hatóságilag lesz elrendelve, hanem az 1894. évi XII. t.-c. 95. §. k. pontja alapján 5 napi elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Arad, 1907. évi január hó 8-án.

Sariot Domokos,
főkapitány.

30 napig

maradnak érvényben ezen rendkívül
mélyen leszállított
Occassió árak.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban!

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt 3.85 4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálú	5.— 5.50
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre . . .	5.80 6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden célra alkalmas	7.95 9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő mi- nőség	3.90 4.50 5.50 3.90 6.50
Teljes vég Schiffon, kitűnő minőség	frt 3.90
" " Schroll, kitűnő minőség	4.85
" " " jobb minőség	5.25
" " " egész finom minőség	6.65
Lepedővászon varrás nélkül 1 szélben . . .	5.94 6.50 7.75
6 személyes cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és 6 szalvéta	frt 1.85 2.45
12 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	5.— 6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérna damaszt, kávés teríték, abrosz és 6 szalvéta . . .	1.35 1.66 2.75
6 darab cérna damaszt óriási törülköző . . .	frt 1.44
6 " vászon pohártörő 65 kr., lenvászonból . .	— .88 1.25
6 " flanel pohártörő	— .48
Alkalmi vétel rouge paplan most	2.72
Selyem klott óriási paplan, vattás	3.74
Flanel takaró gyönyörű mintákban	1.25 1.65 2.25

Uri fehérneműekre.

3 rétü kézelő, színes vagy fehér	frt —.24
R. A. 5 rétü uri gallér, darabja	— .15
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	— .98
D. D. Schiffon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	1.12
R. R. Schiffon diszes, sima, redős vagy piké mellel	1.32
R. R. Schiffon háló ing	1.13
Tirol körper uri alsó nadrág 37, 52 és 68 krajczár.	
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág 72 kr.	
6 darab kitűnő vászon zsebkendő 49, 65, 78, 95 kr.	
Fegyhazi kötött uri harisnya most 15, 22, 29 kr.	
Kötött gyapju uri harisnya most 35, 42, 46 kr.	
Tartós uri esernyő 1 frt 25 kr.	
Mindenki vegyen nyerselyem elegáns esernyő most 1 frt 75.	

Valamint összes raktáron lévő áruk minden versenyt felülmúló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem telelő árért a pénz visszautadjuk. 1504

Reiner S. Sándor

alkalmi áruháza Szabadság-tér 15.

A nagyforgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

AZ ARADI LLOYD TÁRSULAT

f. évi január hó 27-én délután 2 órakor
saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a társulat t. tagjait tisztelettel meg-
hívja az elnökség.

Zárgysorozat:

1. Indítvány a Lloyd társulat helyiségeire nézve.
 2. Alapszabály módosítások.
- Arad, 1907. január 17.

Képesített és hatóságilag engedélyezett villanyvilágítási-, telefon és csengő felszerelő.

KALMÁR JÓZSEF ARAD, Salacz-utca 2-ik szám
Központi kávéházzal szemben.

Elvégzek:

kisebb és nagyobb villanyvilágítási munkákat, vezetékek hosszabbításai, lakások és üzlethelyiségek teljes új berendezését, csillárok fel- és leszerelését és ezeknek átalakítását.

Szállítok és felszerelök:

Dynamó-gépeket, aróávittelek motorokat, kávéházi ventilátorokat, villanyos fűző- és vasalókészülékeket.

Elvállalok:

Házi villamos-csengőket, ezeknek javítását vagy évi jó karban tartását, — Javító-műhelyemben készítek minden szakba vágó javításokat.

2990

242. Városi és megyei telefon szám 242.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Három szobás utcai lakás

február hó 1-től olesón kiadó, Halász-utca 27. szám alatt. 109

Gépirónő állást keres.

Cim a kiadóban.

Iroda

helyiségnek kiválóan alkalmas első emeleti utcai lakás február 1-től kiadó. A lakás három utcai szobából és előszobából áll; bejárat a lépcsőházból. Megtekinthető bármikor Deák Ferenc-utca 30. sz. alatt. 112

3 szobás lakás

fürdőszobával, a belváros közelében, magános ember részére kerestetik. Ajánlatokat „3 szobás” címen a kiadóhivatal továbbítja.

A Deák Ferenc-utcában

egy alkalmas üzlethelyiség február 1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 111

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban Ingusz I. és fia. Arad 295

1027—906.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasut.

Hirdetmény.

(Tanuló bérlet-jegyek.)

Vonalainkon kísérletképpen 1907. évi február hó 1-től kezdődőleg az általános személydijszabás szerint az I. vonalszakaszba eső viszonylatokban a II. osztályban 9.— korona, a III. osztályban 6.— korona; továbbá a II. vonalszakaszba eső viszonylatokban a II. osztályban 18.— korona, a III. osztályban 12.— korona ár mellett egy-egy havi időtartamra érvényes

tanuló bérlet-jegyek

adatnak ki.

Határozmányok:

1. Ezek a tanuló bérlet-jegyek a törvényes szünnapokon nem érvényesek. A július-augusztusi nagy szünetidőben ki nem adatnak.
2. E tanuló bérlet-jegyekre csak azoknak az elemi és középiskolai tanulóknak van igényük, kik tanulói minőségüket az illetékes tanintézet igazgatósága részéről kiállított igazolvánnyal igazolják és akik a bérletjegy árát már az előző hó 25-ig havonta előre befizetik.
3. Minden tanuló bérlet-jegy csak egy-egy naptári hóra érvényes, minélfogva a hó 1-je után netán kiváltott tanuló bérlet-jegyek a naptári hó utolsó napján érvényüket veszítik.
4. Jegyvizsgálat alkalmával a tanuló bérlet-jegygyel együtt az illetékes tanintézet igazgatósága által kiállított és a tanuló által is aláírt igazolvány mindenkor felmutatandó.
5. Minden tanév kezdetével új tanintézeti igazolvány szerzendő be, mely azonban az egész tanévre érvényesnek tekintetik.
6. Ha a tanuló bérlet-jegygyel nem a jogos tulajdonos utazik, vagy ha az illető tanuló a tanintézete igazgatóságának igazolványát felmutatni nem képes, a tanuló bérlet-jegy érvényét veszíti és az elkösztatik a nélkül, hogy a hátralevő érvénytartam tekintetéből kártérítési igény támasztható volna.
7. Ha a tanuló bérlet-jegy elvesz és ezt tulajdonosa a vasut igazgatóságnak azonnal bejelenti, akkor 2 kor. kiállítási díj lefizetése ellen részére egy új tanuló bérlet-jegy állíttatik ki.
8. A tanuló bérlet-jegyek érvényük lejártá alkalmával a vasut igazgatóságnak visszaadandók. Ezeknek visszaadása nélkül újabb tanuló bérletjegy csakis 2 korona kiállítási díj külön lefizetése mellett lesz kiszolgáltatható.

Arad, 1907. évi január hó 17-én.

Arad-hegyaljai h. é. motorosvasut igazgatósága.

Kotsis.

Eladó szőlőoltványok!

Van sz. fencsam a szőlő dírtokos urak figyelmébe felhívni, hogy addig, mig készítem tart ez évi szőlőoltványterméséből kiváló szép, dus gyökérzetű

bor és csemege-fajú szőlőoltványok kerülnek eladásra,

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom a dus gyökérzetű szőlőoltványaimat, továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres pótlást eljárásai t. vevőimnek kívánatra szívesen szolgálom.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

2346

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Leltárunk alkalmából:

Egyes cikkek, melyek a kirakatban poros vagy gyűröttek lettek, de jó és használható állapotban **rendkívüli olcsó árban** árusítjuk.

E leltári árleszállítás csak e hó folyamán tart.

Női fehérnemű egyes darabból!

Maradékok: Barchent, mosó és **különösen finom 140 széles fekete és színes kelmék, blousok és aljakra használható.**

Farsangra:

Báli selyem kelmék.

Báli bati stok.

Báli Costumök.

Báli belépők.

Báli hosszú keztyük.

Báli legyezők.

3811

Rosenblüh H. és Társa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK.**Meghívás!****Az „Aradi Ipar- és Népbank”**

részvényeseit

1907. évi február hó 3-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor az intézet I. emeleti tanácstermében tartandó

XXXVII. rendes évi közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozata:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1906. évi zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránti határozathozata.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Az igazgatóság megválasztása 3 évre.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása 3 évre.
6. Az igazgató választmány megválasztása 3 évre.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 69. §-a értelmében részvényeiket f. é. február hó 2-ig az intézet panztáránál írvény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Az alapszabályok 68. §-a értelmében szavazatképes részvényesnek csak az tekintendő, kinek részvénye a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 óva az intézeti részvény-könyvben saját nevére beiktatva van.

Szalay Károly,
elnök-igazgató.

„Indiai pörkölt kávé keverék”

a legjobb, legzamatosabb, legkiadóbb és mégis a legolcsóbb az összes eddig hirdetett kávénál, egyedül kapható Aradon

ROTHSTEIN MÓR

fűszer- és csemegekereskedésében

a „Fekete macskához”, Szabadság-tér 3.

Telefon 850.

Az igen tisztelt kávéfogyasztó közönséggel, eddigi nagyra becsült vevőimmal tudatom, hogy ezen csakis **NYUGAT-INDIAI** nemes kávéfajokból összeállított keverék általam személyesen hetenként háromszor, az e célra felalított gőzpörköldén bevált módszer szerint lesz előállítva, miért is azon kérelemmel fordulok igen tisztelt aradi és környékbeli kávéfogyasztó közönséghez, méltóztassanak egy próbarendeléssel megszerencsésíteni, állításomról meggyőződést szerezni. — Az **INDIAI** pörkölt kávé keverék következő eredeti csomagolásban kapható: $\frac{1}{8}$ kiló 50 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 korona, $\frac{1}{2}$ kiló 2 korona.

Magyar és francia pezsgőbarok, valamint legfinomabb bel- és külföldi likőrök, ugy-
szintén legjobb mindenemű fűszerárak nagyraktára

Aradi Első Takarékpénztár.

Mérleg-számla 1906. évről.

Vagyon.	Összeg				Teher.	Összeg			
	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár-készlet			653,690	99	Részvénytőke*... ..			1,080,000	
Váltó-tárcsa			16,654,390	65	Tartalék-alap*... ..			2,000,000	
Jelzálog-kölcsönök			3,743,727		Külön tartalék-alap*			265,000	
Amortisationalis záloglevél-kölcsönök			2,717,853	03	Házérték esőkkenési tartalék-alap*			42,000	
Előlegek értékpapirokra			102,133		Nyugdíj-alap*			206,501	79
Folyó számlai előlegek értékpapirokra és bekebelezett kötvényekre			3,519,167	23	Betétek	13,494,084	65		
Előlegek árúkra			335,704	15	Betétek folyó- és cbeck-számlán ...	2,165,060	72	15,659,145	37
Más pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék			256,767	21	Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára átruházott jelzálogkölcsönök			543,355	59
Tulajdon ingatlanok:					Visszleszámított váltók			6,495,957	96
Deák Ferenc-utcai 42. sz. ház ...	307,758	32			Hitelezők			3,386,784	44
Atzél Péter-utcai 1. sz. ház ...	240,000				Hátralékos tőke kamat-adó			22,722	28
Andrássy-tér 8. sz. ház ...	135,000		682,758	32	Előre felvett kamatok			160,416	72
Tulajdon állam- és értékpapírok:					Nyereség egyenleg:				
120 drb. Aradi és csanádi egyesült vasuti részv. áK. 200.-	24,000				Elővitel 1905. évről... ..	40,000			
282 drb. Aradi vízvezetési művek régi részv. ... " 200.-	56,400				1906. évi tiszta nyereség	348,236	34	388,236	34
60 drb. Magyar tp. közp. jelzálogbank részv. ... " 1040.-	62,400								
100 drb. Magyar pénzügy. közp. hitelbank részv. ... " 1000.-	100,000								
946,200 K. n. é. 4% Magyar. koronajáradék	898,890								
5,000 K. n. é. 4% Magyar. földteherm. kötvény ... " 96.-	4,800								
8,000 K. n. é. 4 2/3% Egyes. járad. kötv. ezüstb. ... " 100.-	8,000								
6,000 K. n. é. 4% Pesti magy. ker. bk. zlevél ... " 96.-	57,600								
280,000 K. n. é. 4 1/2% Magyar. tkp. kp. jzb. zlevél ... " 100.-	280,000								
Különtétele záloglevelek és sorsjegyek	43,695		1,535,785						
Leltár álladék	17,789	38							
leírás	1,789	38	16,000						
Hátralékos kamatok			32,143	91					
			30,250,120	49				30,250,120	49

*) Az intézet különféle alapjai a tőkfel-emelés és az ez évi javadalmazások után következőképen fognak alakulni:

Részvénytőke	1,500,000	—	K.
Tartalék-alap	2,000,000	—	K.
Külön tartalék-alap	1,125,000	—	K.
Árfolyam-különbözeti t. alap	127,000	—	K.
Tiszta nyereség nyugdíj-alapja	392,000	—	K.
Házérték-esőkkenési t. alap	42,000	—	K.
Összesen:	5,086,000	—	K.

Aradon, 1906. évi-december hó 31-én.

Ottenberg Tivadar, s. k.
vezérigazgató.

Eckhart Ede, s. k.
titkár és cégvezető.

Laczay Gyula, s. k.
főkönyvelő.

Andrényi, s. k. **Domány**, s. k. **Hánn**, s. k. **Parecz**, s. k. **Schuster**, s. k. **Tedeschi**, s. k.
igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel, valamint a leltárakkal összegegyeztetettük és mindent helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtunk. — Aradon, 1907. évi január hó 8-án.

Braun Mór, s. k.
fel. biz. tag.

Dániel Kálmán, s. k.
fel. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k.
fel. biz. tag.

Az „Aradi Első Takarékpénztár“ 66-ik rendes évi közgyűléséhez intézett felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-ában és az intézeti alapszabályokban megállapított kötelességünknek megfelelőleg a lefolyt 1906-ik üzletévre vonatkozó jelentésünket van szerencsénk a következőkben betervezni.

Az intézeti ügykezelést a lefolyt 1906. év folyamán rendszeresen ellenőriztük s az ezen irányban kifejtett működésünk alapján megállapíthatjuk, hogy az intézeti ügykezelés minden ágában példás rend és teljes pontosság uralkodik.

1906. évi december hó 31-én megkezdtük a vagyonnak leltári felvételét, mely behatóan és lelkiismeretes módon teljesített eljárásunk folytán azon meggyőződést szereztük, hogy a mérleg-számlára felvezetett értékek megvannak és szabályszerűen kezeltetnek.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1906. évi mérleget, valamint a veszteség- és nyereség-számlát, a kifogástalanul vezetett és szabályszerűen lezárt könyvek, továbbá az általunk tételenként megvizsgált kimutatások, leltárak, zárszámadások és a kapcsolatos okmányok alapján helyesnek és mindenben a valóra megfelelőnek találtuk.

Ezek után a magunk részéről is elfogadjuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak betervezett jelentésében a 388,236 korona 34 fillér tiszta nyereség hovatfordítása iránti javaslatát.

Az előadottak alapján tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, hogy a lefolyt 1906-ik üzletévre nézve úgy az igazgatóságnak, valamint az alólírt felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1907. évi január hó 8-án.

A felügyelő-bizottsági

Braun Mór, s. k.
fel. biz. tag.

Dániel Kálmán, s. k.
fel. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k.
fel. biz. tag.